

NÉPÚJSÁG

2026. július 30.,
csütörtök

LXXVIII. évfolyam
167. (22327.) sz.

Ára: 4⁰⁰ lej
(előfizetőknek 3⁰⁰ lej)

K Ö Z É L E T I N A P I L A P

Maros megyében 338 állást szabadítottak fel az egészségügyben

Alkalmazásokra 3-4 hónap múlva kerül sor

Fotó: Nagy Tibor

Az RMDSZ javaslatára keddi ülésén arról döntött a kormány, hogy országos viszonylatban 6850 betöltetlen állást szabadít fel az állami egészségügyi intézményekben és mentőszolgálatoknál, így az üres helyekre versenyvizsgával személyzetet alkalmazhatnak, közölte Cseke Attila RMDSZ-es ügyvivő egészségügyi miniszter. Az üres állásokra kórházi

személyzetet, asszisztenseket, ápolókat, beteghordozókat, orvosokat, gyógyszerészeket, biológusokat, kémikusokat és fizikusokat alkalmazhatnak, valamint közel négyszáz megüresedett állás válik betölthetővé a mentőszolgálatoknál. Vass Levente parlamenti képviselő a Népújságot arról tájékoztatta, hogy a 6850-ből Maros megyének 338 állást

hagytak jóvá, ebből 195-öt kórházi, 14-et mentőszolgálati személyzetnek, továbbá 129 állást hagytak jóvá az új Jeddi úti G. Emil Palade Egyetemi Klinikai Kórház személyzeti struktúrájában.

Mezey Sarolta

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje

idejében
megújítani
előfizetését!

Ha előfizet, biztosan
kézhez kapja,
olcsóbban,
mint ha megvásárolná!

Műkincsnyomozók a Kultúrpalotában

A megyei múzeum sokéves hagyományaként szervezett vakációs gyermekfoglalkozások ezúttal is megtalálták célközönségüket.

2.

Amikor a játék dönt helyetted

A szerencsejáték-függőség sokáig rejtve marad a külvilág elől, ám belülről egy rendkívül erős lelki és idegrendszeri csapda. Mitől válik a szórakozás belső kényszerre, milyen lelki folyamatok zajlanak a veszteségek halmozása mögött, és miért nem elég annyit mondani egy érintettnek, hogy „csak hagyd abba”?

5.

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupillatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 182-184. sz. (Fortuna). Tel: 0265/265-205
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/212-212
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

AKTUÁLIS

Próbálj meg lazítani...

Karácsonyi Zsigmond

A román politikusok egy része úgy viselkedik, mint a sánta ló miatt cívakodó lókupec pereputty. A kormánybuktató szocdem válótárs minden hiteltelenítő eszközt bevetve próbálja kiűzni a palotából a jogköröket vesztett liberális kormányfőt, de ez száz nap alatt sem sikerült. Így marad a megoldáskereső párbeszéd helyett az ország érdekeire fittyet hányó üzenetős mérgezett nyilazás. Nyugatabbra sem állampolgár-barátibb a hangulat. Szégyenkezve nézem az országházbeli közvetítéseket. A személyeskedő, sértegető kardcsörtetés egyik félnek sem válik dicsőségére. És a dagonyázás átfolyik a mi udvarunkra is, mintha nem lenne elég nekünk a balkáni iszapbirkózás. Kárpát-medencei feleink képtelenek feldolgozni a magyarországi választás eredményét. A gyászfeldolgozás közben bosszút esküdő vesztesek és a győzelmi mámortól megrészegült hatalomba csöppentek közé szorult határon túliak egy kis csöndről álmodnak. De ez képtelenség, mert a digitális örvény mindenkit magával ránt. A pártok és a közszereplők jól megfizetett tartalomgyártó csapatai – ott túl és itt a végeken – a közösségi média minden felületén megtalálják torzított „híradásaikkal”. Mint jól képzett fake news-vető osztagok. Sietve „lelövik a poént”, letarolnak mindent, még azelőtt, hogy a szakmai-etikai szabályokat követő hagyományos sajtó munkatársai többé-kevésbé hitelesen tudósítanának. Ráadásul az önjelölt megmondóemberek tovább turbózzák a közösségi felületek hordalékát. Mindenki, mindenben tudálékosan kioktatja az ellenvéleményen levőket. Ismerőseket törölnek, barátságok szűnnek meg, és még a testvért is kivágják

(Folytatás a 3. oldalon)

JÚLIUS

30

CSÜTÖRTÖK

Ma JUDIT, XÉNIA,
holnap OSZKÁR, IGNÁC napja

Az év 211. napja, hátravan 154 nap

6:0021:31

20:577:43

A nappal hossza:
14 óra 57 perc

IDŐJÁRÁS

Ragyógó napsütés

Hőmérséklet:
max.: 32 °C
min.: 11 °C

naptár

Isten éltesse!

OSZKÁR: régi germán Ansgar névből származó angol és skandináv névből ered, jelentése istenség + dárda. IGNÁC: a latin Ignatius név rövidülése. Eredete és jelentése ismeretlen, de kapcsolatba szokták hozni a latin ignis (tűz) szóval.

VALUTAÁRFOLYAM

BNR: 2026. július 29.

1 €	5,2337 lej
1 \$	4,5926 lej
100 Ft	1,4480 lej
1 g arany	595,9415 lej

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 56-os iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0728-082-259.

MEGYEI HÍREK

Kísérleti régészet a mikházi Limesparkban

Augusztus 1-jén, szombaton 10–18 óra között a Maros Megyei Múzeum nyílt napot tart a mikházi Limesparkban. Az idei kiadás témája a kísérleti régészet, a program pedig bemutatókkal, tárlatvezetésekkel és interaktív foglalkozásokkal várja az érdeklődőket, akik közelebbről is felfedezhetik, hogyan néztek ki és miként működtek a római világban használt technológiák és tárgyak. Hogyan tudtak a rómaiak hatalmas kötőmböket felemelni? Milyen eszközökkel húztak hajszálpontos egyeneseket és 90 fokos szögeket az építkezések során? Miként fűrták át a követ és a fát modern szerszámok nélkül? A program keretében szervezett mozaikműhelyben a látogatók megcsodálhatják a római világ egyik legszebb mozaikja, a híres halikarnasszoszi által ihletett reprodukciót, majd felfedezhetik a több ezer apró tessera között rejtőző történelmet és a római világ egyik leglátványosabb művészeti ágát.

Borfesztivál Szászboágcon

Július 31. – augusztus 2. között második alkalommal szervezik meg a szászboágcsi borfesztivált, mely a helyi hagyományok felelevenítése mellett az egykori szász borászok iránti tiszteletadás, az elszármazottak találkozója is. A rendezvény július 31-én 19 órakor borkóstolással kezdődik a szőlőben, kedvezőtlen időjárás esetén a Terra Regis és az YWine borászat udvarán. Augusztus elsején, szombaton 12.30 órakor a péterfalvi fúvószenekear kezdi a művészi műsorokat, fellép a szászrégeni szász táncegyüttes, a vámosgálfalvi Friss Karézó, a Junii Tárnavei, a Kökényes, a szebeni szász néptáncsoport és a szászcsávási zenekar.

Nyárádmente Trail Challenge

A Nyárádmente Fesztivál keretében augusztus 2-án első alkalommal rendezik meg a Nyárádmente Trail Challenge-et, a fesztivál hivatalos sporteseményét. Ez nem csupán egy verseny, hanem egy új sportesemény első fejezete, a résztvevők futva, kerékpárral vagy akár egy kellemes közös sétán fedezhetik fel a Nyárádmente dombjait, erdei ösvényeit és panorámás tájait. Az érdeklődők a következő távokra jelentkezhetnek: 5 kilométer terepfutás (trail run), 10 km terepfutás, 21 km terepfutás, 21 km hegyikerékpár-kihívás (MTB challenge), 5 km családi séta (family walk) és gyerekfutás (kids run). Minden útvonal a Nyárádmente legszebb részein vezet, változatos terepen, emelkedőkkel, lejtőkkel és lélegzetelállító kilátásokkal. A jelentkezési űrlapot az alábbi linken lehet kitölteni: <https://tinyurl.com/nyaradmentetrail-registration>

Hírszerkesztő: Szer Pálósy Piroska

Sikeresnek bizonyultak a múzeum vakációs programjai

Műkincsnymozók a Kultúrpalotában

Több mint hatszáz gyermek töltötte a júliusi délelőttök nagy részét a Maros Megyei Múzeum tereiben, ahol rengeteg izgalmas ismeret, kézműves-foglalkozás, kincskeresés és szabad játék is várt a kisiskolásokra és a kiskamaszokra, akik emellett számos új barátságot is köthettek.

Nagy Székely Ildikó

Keddenként a múzeum várbeli történeti részlegén igazi időutazásban lehetett része az összeverbuválódott csapatnak – a Római Birodalomban kalandozhattak, és korabeli kis mesteremberekké is válhattak a gyerekek –, szerdánként a Kultúrpalota tárta fel titkait, csütörtökönként a néprajzi osztályon egyebek mellett a gyöngybe zárt hagyománnyal lehetett megismerkedni, péntekenként pedig a természettudományi részlegen hol a lepkék, hol a dinoszauruszok vagy éppen a zümmögők világában találta magát a társaság, és persze a maga pillangóját, dinóját, méhecskéjét is elkészíthette.

A megyei múzeum sokéves hagyományaként szervezett vakációs gyermekfoglalkozások ezúttal is megtalálták célközönségüket, erről szerda délelőtt a Kultúrpalotában zajlott „műkincsnymozáson” magunk is meggyőződhattunk. Farkas Noémi muzeológus 32 gyerekkel vezényelte le a palota több helyszínét – egyebek mellett a Nagytermet, a Tükörtermet és a Bernády-emlékszobát – átfogó kvízzjátékot, amely a szerdai tevékenységek összegző jellegű záróeseménye volt. A Nagyteremben arany szint kereshettek és a terem visszhangját is kipróbálhatták a gyerekek, majd arra kellett választ adniuk, hogy egy jó zenét, vízcsofogást, a vonat zakatolását, madárcsicsergést vagy az üveg karcolását hallgatják szívesebben, és közben azt is megtudták, hogy hány emeletes a műemlék épület, és hol található rajta aranydíszítés. A Tükörteremben három különböző, mennyezetet díszítő virágfajtát kellett többek között megkeresni, és az is a nyomozás tárgya

volt, hogy milyen virág látható az ólomüveg ablakokon. A terem egyik legértékesebb látványossága, a *Júlia szép leány* című színes üvegablak-kompozíció előtt is elidőzhettek a gyerekek – például azt kellett eldönteniük, hogy melyik tárgy tesz nekik a legjobban az alkotáson –, majd ki is színezhették annak papírra nyomtatott reprodukcióját. A Bernády-emlékszobában évszámokhoz köthető események után kellett „nyomozni”, és egyes vásárhelyi épületek fotói is felismerésre vártak. Az együttlét a szomszédos képtárban szabad tevékenységgel, puzzle-ozással, rajzolással, építkezéssel zárult.

Angliából is volt résztvevő

A tízéves *Borzás Györi Máté* egy festményt reprodukáló kirakóssal foglalatoskodott, miközben kérdegettük. Elmondta, hogy idén többször is részt vett a múzeumi foglalkozásokon, a kedvence ez a kvízes és a múlt heti városnézős, szoborismertető alkalom volt. Az osztályával már többször járt a Kultúrpalotában, nagyon izgalmasnak tartja ezeket a látogatásokat, és a vakációs programok kifejezetten hiányozni fognak neki – tette hozzá az ősszel ötödikéssé váló kiskamasz.

A múzeum idei szünidős programjainak szinte mindeikén részt vett ötéves lányával, Viktóriával a nyári időszakra Angliából hazalátogató *Oláh Cserei Viktória*. Keddtől csütörtökig gyűjtötték az élményeket a múzeumi terekben, a pénteki foglalkozásokra ugyanis már nem kaptak helyet, mire jelentkeztek, be volt telve a létszám – mesélte az édesanya.

Farkas Noémitől megtudtuk, hogy július 1-jétől 29-éig (tegnapig) összesen 629 gyerek vett részt a múzeumpedagógiai foglalkozásokon. Két tevékenység még hátravan: 30-án, csütörtökön (ma) a *Játék a színes szálakkal: szőjünk együtt!* című programra várják a néprajzi múzeumba a résztvevőket, 31-én, pénteken pedig a túlélés mestereiként ismert kaktuszokról tudhatnak meg érdekességeket a természettudományi múzeumba látogatók.

Fotó: Nagy Tibor

RENDEZVÉNYEK

Kiállításmegnyitó az Összetartozás templomában

Július 31-én, pénteken 20 órától ünnepélyesen is adják a bőzódújfalusi Összetartozás templomában kialakított állandó szabadtéri kiállítást. Az új kiállítás célja, hogy közelebb hozza a látogatókhoz az egykori település múltját, mindennapjait és hangulatát. Az információs táblák, a digitális tartalmak, a QR-kódokon keresztül elérhető leírások, térképek, archív fényképek és hanganyagok, valamint a fény- és hangjátékok segítségével a látogatók nemcsak megismerhetik, hanem át is élhetik Bőzódújfalú történetét.

Levendulafesztivál Marosvásárhelyen

Július 30-tól augusztus 2-ig 10 és 22 óra között levendulafesztivált tartanak a marosvásárhelyi várbán. A Lavanda Fest nevű rendezvényen levendulatermesztők és e fűszernövényből előállított kozmetikumok, különböző kézműves termékek készítői vesznek részt az ország különböző részeiből. Több mint 30 kiállító termékeiből lehet válogatni. Lesznek ételkülönlegességek, kozmetikumok, virágrendezés, ékszerek, természetes anyagokból készült ruhák, játékok, belső díszítések. Ezenkívül a kisebbeket gyerekfoglalkozásokkal és fotósarokkal is várják. A részletes program megtalálható a www.lavandafest.ro honlapon. A belépés díjtalan.

NÉPÚJSÁG

MAROS MEGYEI NAPILAP

Kiadja az IMPRESS KFT.

FŐSZERKESZTŐ:

Karácsonyi Zsigmond

FŐSZERKESZTŐ-HELYETTES:

Benedek István

LAPSZERKESZTŐ:

Vajda György

MUNKATÁRSAK:

Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Gligor Róbert László, Kaáli Nagy Botond, Mezey Sarolta, Nagy-Bodó Szilárd, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Sófalvi Szidónia, Szeredai Vivien, Szer Pálósy Piroska. KORREKTÚRA: Horváth Éva, Mátyus Beáta. TÖRDELÉS: Donáth-Nagy György, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi. FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn. APRÓHIRDETÉS:

Petres Emília. • Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujstag.ro

SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. Internet: www.e-nepujstag.ro E-mail: nepujstag@e-nepujstag.ro

Telefon: titkárság: 0265-266-780; tel/fax: 0265-266-270. Nyomda: Palatino.

A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.

Előfizetés a postahivatalokban, a postásoknál és a szerkesztőségben: tel. 0728-082-259.

Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15, péntek: 9–14 óra között, szombat, vasárnap: zárva.

6423578000076

ISSN 1220-3475 (print);

ISSN 1584-3238 (online)

A parlament alsóháza elfogadta a területrendezési törvénykönyvet

Beérert az RMDSZ következetes szakmai munkája: a parlament alsóháza szerdán elfogadta a területrendezési és építkezési törvénykönyvet, amelyet az RMDSZ korábbi fejlesztési minisztériumi mandátuma alatt dolgozott ki a szaktárca – jelentette be Cseke Attila fejlesztési miniszter.

A törvénytervezetet kedden vitatta meg az alsóház szakbizottsága, amelynek többórás ülése után kedvező jelentés született. A területrendezési törvénykönyvről ezen a héten a szenátus is dönt, ezt és a kihirdetését követően 15 nap múlva léphet érvénybe.

Az új törvénykönyv mérföldkő a településrendezés területén, egyszerre hoz átfogó egyszerűsítést az építkezések és engedélyeztetések terén, miközben világos szabályokat és nagyobb felelősséget ír elő az érintett közigaztmények számára – olvasható az RMDSZ honlapján közzétett tudósításban, amelyet alább közlünk: A jogszabály egyesíti a korábban 21 különálló jogszabályban szereplő előírásokat, átláthatóbbá és kiszámíthatóbbá téve a rendszert.

„A törvénykönyv révén digitalizáljuk az engedélyezési folyamatokat, csökkentjük a bürokráciát és biztonságosabbá tesszük településeink fejlődését. Ugyanakkor Románia nem veszít el 972 millió eurónyi vissza nem térítendő támogatást, amennyiben ezt a helyreállítási alap kapcsán vállalt döntést időben meghozza” – hangsúlyozta az RMDSZ-es miniszter.

Digitalizáció és egyszerűsítés

A reform egyik legfontosabb eleme az országos digitális platform bevezetése, amely egyablakos rendszeren keresztül

teszi lehetővé az urbanisztikai bizonylatok, engedélyek és építési jóváhagyások kibocsátását. Az engedélyezési idő jelentősen csökken: a jelenlegi 4–8 hónapról átlagosan 65 napra. A megvalósíthatósági tanulmányokhoz indikátorokat szab meg a fejlesztési minisztérium, ezek segítségével hamarabb elkészíthető a tanulmány, a kivitelezés alatt pedig a műszaki terv marad érvényben. A két dokumentációra csak egyszer kell ezután fizetniük azoknak, akik az építkezési engedély kiállítását kérik.

Nagyvárosok

A nagyvárosokban a nagyberuházók, amennyiben több mint 500 lakást tartalmazó tömbházakat építenek, hozzájárulnak a helyi infrastruktúra fejlesztéséhez, ami új óvodák, bölcsődék, iskolák és közösségi beruházások megvalósítását teszi lehetővé a lakók számára. Ugyanakkor a zöldövezetek védelmével kapcsolatos törvénykezés érvényben marad, nem csökkenhet a meglévő zöldövezet az új törvény szerint.

Vidék

A vidéken élők számára a törvény egyszerűsíti a kisebb építkezések engedélyezését. Bizonyos esetekben elegendő lesz az önkormányzat értesítése. Az önkormányzat egy rövid, 15 napos határidőn belül válaszolhat. Ezáltal

könnyebbé válik például a legfeljebb 50 négyzetméteres melléképületek, garázsok vagy nyári konyhák építése, illetve az egyéni lakóházak kivitelezése is. Egy nem több mint 150 négyzetméteres, földszintes lakást egy engedélyezett szakember által vagy egy típusterv alapján elkészített terv szerint engedély nélkül fel lehet építeni vidéken.

Rendezett települések

A jogszabály jelentősen lerövidíti a településrendezési tervek elfogadásának idejét is: az általános rendezési tervek 6–12 hónap alatt készülhetnek el a jelenlegi, akár 5 évig is elhúzódó folyamat helyett, míg a részletes, kisterületekre érvényes terveket egy-két hét alatt el lehet fogadni.

Biztonságos, felelősségteljes építkezés

Az új törvénykönyv hozzájárul a biztonságosabb építkezésekhez is, többek között az országos építési nyilvántartás létrehozásával és a kivitelező cégek minősítésének szigorításával. Továbbá a tervezők és az építkezési engedélyezéshez szükséges dokumentációt kiállító szakemberek törvényes felelősséget vállalnak munkájukért.

„Ez a reform kézzelfogható bizonyítéka annak, hogy a szövetség kormányzati munkája hosszú távon is eredményeket hoz: kevesebb bürokrácia, gyorsabb beruházások és jobban tervezett, élhetőbb települések szolgálják a közösségek fejlődését” – hangsúlyozta Cseke Attila.

Ideiglenesen csökkentik a gázolaj jövedéki adóját

A képviselőház szerdán elfogadta a törvénytervezetet, amely válsághelyzetet hirdet a kőolaj és kőolajtermékek piacán, és ideiglenes intézkedéssel csökkenti a gázolaj jövedéki adóját.

A jogszabályjavaslatot 293 támogató szavazattal, két tartózkodás mellett fogadták el. A tervezet szerint a válsághelyzet a törvény hatálybalépésétől október 31-éig tart, de a kormány legfeljebb három hónapos időszakokra meghosszabbíthatja, ha a helyzet nem változik.

Válsághelyzetet akkor lehet hirdetni, ha fegyveres konfliktusok, nemzetközi szankciók vagy ellátási zavarok miatt jelentős fennakadások jelennek meg vagy várhatók a kőolaj- és üzemanyagpiacon. Ez az intézkedés lépne életbe például akkor, ha a Brent kőolaj világpiaci ára, illetve a benzin és a gázolaj átlagos töltőállomási ára egy hónapon

át legalább 20 százalékkal meghaladja az előző egyévi átlagot.

Válsághelyzetben a gázolaj és a kőolaj exportjához, valamint az unión belüli szállításához a gazdasági és az energiaügyi minisztérium előzetes engedélye kell.

A tervezet dinamikus jövedékiadó-csökkentést is előír: a normál gázolaj jövedéki adója a piaci mutatók alakulásától függően 5 és 25 százalék közötti mértékben csökkenhet. A pénzügyminisztérium havonta kétszer felülvizsgálja a csökkentés mértékét a Versenytanács hivatalos adatai alapján.

Ha a válsághelyzet feltételei már nem teljesülnek, a következő kéthetes időszakra nem alkalmaznak jövedékiadó-csökkentést. A válsághelyzet lejártával az intézkedés automatikusan megszűnne.

A tervezetet a szenátus már elfogadta, a döntő ház a képviselőház volt. (Agerpres)

Folytatódik az erdőtüzek elleni küzdelem

Újabb tűzoltókontingens indult Franciaországba

Július 29-én, szerdán a romániai, erdőtüzek oltására szakosodott nemzeti beavatkozási modul harmadik váltása indult Franciaországba, hogy folytassa Románia küldetését az Európai Unió polgári védelmi mechanizmusának keretében.

A küldetés folytatásáról az országos katasztrófavédelmi bizottság július 27-én döntött, miután a francia hatóságok az Európai Unió polgári védelmi mechanizmusának aktiválásával hivatalosan is segítséget kértek. Ennek értelmében Románia további két héttel meghosszabbította részvételét a franciaországi erdőtüzek oltását támogató misszióban. Az állományváltásra augusztus 1-jén kerül sor, amikor az új kontingenst alkotó 40 román hivatásos tűzoltó átveszi a művelti feladatokat a jelenleg Franciaországban szolgálatot teljesítő kollégáktól. Augusztus közepéig a román tűzoltók készenlétben maradnak, hogy a francia hatóságok kérésére – a misszióban részt

vevő többi európai egységgel együttműködve – beavatkozzanak a száraz növényzet és erdőtüzek megfékezésében és eloltásában.

Az újabb állományváltással Románia megerősíti elkötelezettségét az európai

szolidaritás és a nemzetközi együttműködés mellett a polgári védelem területén, hozzájárulva a közös reagálási képesség megerősítéséhez azokban az időszakokban, amikor fokozott az erdőtüzek kialakulásának kockázata. (szer)

ORSZÁG – VILÁG

Szakmai pótlék pedagógusoknak

A képviselőház szerdán döntő házként elfogadta az állami oktatási rendszerben dolgozók szakmai pótlékáról rendelkező törvénytervezetet. A jogszabályjavaslat értelmében az állami közoktatásban a 2025–2026-os tanévben aktív pedagógusok és kiegészítő oktatási alkalmazottak, valamint az állami felsőoktatásban dolgozó egyetemi docensek, adjunktusok, tanársegédek és kiegészítő oktatási alkalmazottak nettó 1500 lejes szakmai pótlékban részesülnek. A támogatásra a becslések szerint 275.850 személy jogosult. Egy módosító javaslattal ugyanakkor meghosszabbították a támogatás felhasználási határidejét azok számára, akik a 2026–27-es tanévben is az oktatási rendszerben dolgoznak. A közoktatási alkalmazottak 2027. augusztus 31-éig, a felsőoktatásban dolgozók pedig 2027. szeptember 30-áig használhatják fel az összeget. Az 1500 lejes szakmai pótléket közvetlenül az oktatási tevékenységhez kapcsolódó kiadásokra lehet fordítani. Legalább 65 százalékát szakmai továbbképzésekre kell költeni, a fennmaradó részből szakkönyvek és más oktatási segédanyagok vásárolhatók. (Agerpres)

Zsarolóvírusos támadás érte az Országos Börtönigazgatóságot

Az Országos Börtönigazgatóság (ANP) közölte, hogy szerdán zsarolóvírusos támadás érte több munkaállomását és szerverét. Az intézmény honlapján közzétett tájékoztatás szerint az ANP informatikai részlege azonnal értesítette az incidensről az Országos Kiberbiztonsági Igazgatóságot (DNSC), amely haladéktalanul intézkedett a támadás következményeinek korlátozásáról. Ugyanakkor valamennyi érintett berendezést fizikailag leválasztották a hálózatról. Elővigyázatosságból ideiglenesen leállították az ANP több szolgáltatását, köztük az IMS Web és az Infokiosk rendszert, a fogvatartottak telefonhálózatát, a látogatási időpontok előjegyzési portálját, az egyes intézmények közötti VPN-kapcsolatokat, valamint az ANP honlapját is. (Agerpres)

Súlyos baleset Homoródfürdőn

Egy férfi életét veszítette, két másik személy pedig megsérült szerda reggel a 13A jelzésű országúton, Homoródfürdőn történt közúti balesetben – közölte a Hargita megyei katasztrófavédelmi felügyelőség (ISU). A balesetben egy fát szállító teherautó és egy kisteherautó ütközött össze. Egyik sérültet SMURD-helikopterrel a marosvásárhelyi megyei sürgősségi kórházba szállították. A baleset harmadik érintettjét a helyszínen ellátták, ő megtagadta a kórházba szállítást. (Agerpres)

Amerikai álom

A tengerentúlra vándorolt magyarok sorsát dolgozza fel a Nemzeti Múzeum Amerikai álom címmel szerdán nyílt új időszak kiállítása, amely az Amerikai Egyesült Államok függetlenségének 250. évfordulója előtt tiszteleg. „Kétszázötven évvel ezelőtt Philadelphiában leírták a modern világ egyik legfontosabb mondatát, miszerint minden embernek elidegeníthetetlen joga van az élethez, a szabadsághoz és a boldogság kereséséhez. A Magyar Nemzeti Múzeum ma nyíló tárlata arról szól, hogyan keresték a boldogságot magyarok százezrei az óceán túlpartján” – mondta Sári Zsolt közgyűjteményi és örökségvédelemért felelős államtitkár. (MTI)

Próbálj meg lazítani...

(Folytatás az 1. oldalról)

a családi képből, ha nincs szinkronban a véleményükkel. Írás, fénykép, videó fényezi az önképüket. Minap egy szakember mondta: a digitális tartalmakat ömlesztő maroktelefonok porgetésekor hamis dopamin termelődik. Boldogsághormonnal jutalmaz, és függővé tesz. Szellemi kábítószer, amely megbénítja józan ítélőképességünket. Buborékba zárjuk magunkat. Hiába van nyár, a szabadságok időszaka, még a napozóágyakon is képtelenek vagyunk leválni a digitális köldökszínorról, mintha ettől függene az életünk. Önámító tompaság. Pedig csak a fejünket és a hátsónkat kellene felemelni. Ki a természetbe! Túrázni és rácsodálkozni a katángkórón lapuló botsáskára. Meghallani a zöld küllő víjjogását. És menni fel a hegyre. Menni, amíg lehámlik rólunk a belénk szorult gyűlölet, frusztráció és elégedetlenség. Majd táborút mellett holdfényben bámulni a csillagokat, és könyvekről vitatkozni. Mert: „kell egy kis áramszünet, időnként mindenkinek...”, ahogy Hofi énekelte.

Alkalmazásokra 3-4 hónap múlva kerül sor

(Folytatás az 1. oldalról)

Vass Levente parlamenti képviselő elmondta, hogy a tanügyben és az egészségügyben nem lehet az állásokat a végletekig zárolni. A járóbeteg-rendelők ellátásáért, az ügyeleti vonalak biztosításáért, a betegbiztonságért, főleg nyári időszakban, szabadságok idején szükség van arra, hogy orvosokat, asszisztenseket, ápolószemélyzetet lehessen alkalmazni kórházainkban.

Eredetileg 23 ezer állást kértek a kórházak

– Az ügyvivő egészségügyi miniszter több hete kérte a kormányfőt, hogy közel 7000 állást szabadítson fel az egészségügyben. Sajnos erre eddig nem került sor. A parlament első nyári munkanapján úgy döntöttünk, hogy döntő házként az egészségügyi bizottságban a 2006. évi 95-ös törvény módosításába bevezetjük azt az álláspontunkat, mely szerint az egészségügyi intézmények vezetői az összes üres egészségügyi állásra versenyzővizsgát írhatnak ki, s ha van erre költségvetési keretük, akkor alkalmazhatnak asszisztenseket, fiatal kezdő orvosokat és tapasztalt orvosokat is azért, hogy betegellátás zavartalan legyen.

Tudni kell, hogy a 6850 álláshoz képest összesen 23.000 állást kértek a kórházak. Persze, voltak megalapozatlan igények is, olyan kórház is volt, amelyik 1100 állást kért. A felszabadult állások ideig-óráig megoldják a legakutabb problémákat. Az egészségügyben a kórházi rendszerek az újrakalibrálására, a szolgáltatásoknak a járóbeteg-rendelők fele való átírányítására lenne szükség, s ha ez megtörténik, akkor további állások felszabadítása válik szükségessé – fogalmazott.

A kórházmenedzserek újabb állásokat hirdethetnek meg

– Szerdán egy másik döntés született a parlamentben, ami szabad kezét ad a kórházmenedzsereknek.

– Nagyon fontos, hogy a parlamentben szerdán megszavaztuk azt a törvénymódosítást, amely lehetővé teszi, hogy a központosított leosztások mellett a kórházmenedzserek a továbbiakban saját döntésük alapján – költségvetési kereteik függvényében – újabb állásokat hirdessenek meg. Ebben az a kockázat, hogy a felelőtlen menedzseri döntésnél, adott szolgáltatás bevezetésekor nem jön ki a számítás, nem lesz megfelelő betegszám, ami a fenntarthatóságot biztosítja, akkor

Dr. Vass Levente

Fotó: Nagy Tibor

negatív költségvetésbe szaladhat a kórház, amiért a menedzser nem fog felelősséget vállalni. S még ha menesztk is, utána a kórház marad a felhalmozott adóssággal.

– *Jó-e az, ha a menedzsert ilyen döntési joggal ruházzák fel?*

– Attól függ, hogyan közelítjük meg a dolgot. Ha populista szempontból közelítjük meg, akkor egyértelműen igen. Ha a kórházfenntartó – a minisztérium, a biztosítópénztár – szempontjából nézzük, akkor a menedzserek, az egészségügyi igazgatóságok nincsenek minden esetben a helyzet magaslatán, ezért hibák születhetnek, problémák lehetnek, amit utólag nagyon nehéz kijavítani, s egy-egy kórháznak a csődjét is eredményezhetik. Mi támogattuk, hogy a menedzsereknek meglegyen ez a hatáskörük. Viszont azt is látjuk, hogy hiányzik a kontroll mechanizmusa a kórházmenedzser, az önkormányzat, a megyei egészségügyi igazgatóság szintjén. Például, ha magánszemélyként hitelt vesz fel valaki, a bank felméri, hogy képesek vagyunk-e egy üzleti tervhez, egy ingatlan vásárlásához felvett hitelt törleszteni. Amikor egy menedzser több személyt szeretne alkalmazni, nincs, aki kontrollt gyakoroljon fölötte, hogy a bérezés fenntartható-e vagy sem. Ki ellenőrzi, hogy fenntartható valós ígé-

nyek szerint dönt-e a menedzser? Mindezt olyan kontextusban kell vizsgálni, amikor a romániai kórházakban az ágyak kihasználtsága 55 százalék. A romániai kórházakban jelenleg 2019-hez képest 300 ezerrel (10 százalékkal) kevesebb az eset. Támogattuk ezt a döntést, de a szakmai szempontokat figyelembe véve kételyeink vannak, nehogy egy hullámot indítson, és felelőtlenül alkalmazzanak, ami egyes kórházak csődjét fogja eredményezni, lévén, hogy egy kórháznál a legnagyobb kiadást a személyzeti bérek jelentik.

Az épülő kórházak személyzete nincs a keretben

– *A Marosvásárhelyen épülő új kórházak leendő személyzetét befoglalták-e ebbe a 6850 állásba?*

– Ezeknek a kórházaknak a személyzete nincs befoglalva a 6850 állásba, gondolok itt a neonatológiára, a súlyos égetteket ellátó kórházra, az új szív-kórházra.

– *Mikor foglалhatók el a felszabadult állások?*

– A felszabadított állások 2-3 hónapon belül kerülnek meghirdetésre. Az állások betöltése 3-4 hónapos folyamat lesz – mondta Vass Levente parlamenti képviselő, urológus főorvos, közegészségügyi és egészségügyi menedzsment szakorvos.

Közel kilencmilliós projektből erősítenék meg a marosvásárhelyi vár északi falát

A Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal honlapján közzétett, a helyi tanács soron következő (július 30.) rendes ülésének összehívójában szereplő határozattervezet szerint közel kilencmillió lejes projekt keretében emelnék meg és erősítenék meg a marosvásárhelyi vár északi falát. A beruházás a várfal közvetlen szomszédságában lévő étkezőteret (food court) is érinti.

Szeredai Vivien

A honlapon lévő dokumentáció szerint a projekt elsődleges célja a vár északi falának megemelése, amire előzetesen két lehetséges megoldást dolgoztak ki. Az 1a változat alapján a falat a már meglévő nyugati várfal magasságához igazítanák, a felső részét pedig megerősítenék. Az 1b alternatíva szerint a falat a hozzá kapcsolódó nyugati, illetve keleti falrészek magasságára emelnék, a felső részét megerősítenék, és kialakítanának egy bejáratot kaput. Mindkét variáns esetében a tervek között szerepel további 12, kereskedelmi célokat szolgáló faházikó elhelyezése a vár melletti téren, valamint a Marosvásárhelyi sza-

bad várossá nyilvánításának 400. évfordulójára készült 3D-s művészeti alkotás felállítása azon a területen, ahol jelenleg az étkeztető tér működik. Az 1a verzió esetében a költség meghaladja a 7,39 millió lejt (héa nélkül), az 1b variáns esetében pedig több mint 10,34 millió lejtbe (héa nélkül) kerülne.

A megvalósíthatósági tanulmányról és műszaki-gazdasági mutatókról készült jóváhagyási jelentés szerint, figyelembe véve a műemlékekre vonatkozó szabályozásokat, a két forgatókönyv összehasonlítását követően a dokumentum szerzői az alacsonyabb költségekkel járó 1a változat megvalósítását javasolják. Ennek értelmében a befektetés összértéke meghaladja a 8,93 millió lejt: 7.396.782,22 lej + 1.542.120,19 lej héa.

A projekt kapcsán megkerestük Nagy Botondot, a marosvásárhelyi Kulturális, Művészeti és Szabadidőközpont igazgatóját, aki lapunknak elmondta, hogy a projekt kiegészítéseket igényel, ezért a helyi tanács nem a július 30-i ülésen, hanem várhatóan jövő hónapban dönt majd a határozattervezetről. A döntést követően bővebb információkkal tudnak majd szolgálni a beruházásról.

Fotó: Nagy Tibor

CSÜTÖRTÖKI LETTÁR

Sebestyén Mihály

A helyesírási szabályzat figyelmeztet, hogy bár átvett szó, és jelentése a méhérszet körébe ránt félre (ui. herét, méhet, zümmögést-berregést jelent), hosszú óval írandó. Ám legyen. Új szó és tragikus. Ezen a nyáron az ország délkeleti régiója kapott már néhányat, melyeket szerencsésen megsemmisített a légvédelem. Eredetüket tekintve a sajtó szerint a Kreml katonai szárnya bocsátotta Romániára, Ukrajnára és a világ más sérülékeny pontjaira.

Évekkel ezelőtt alkalmam volt néhány régivágású, ókonzervatív román értelmiségivel egy társaságba keveredni. A kommunista rendszer ezeket az urakat és hölgyeket – ha nem a Duna-csatornához küldte – jobb esetben könyvtárakban dugta el. Nos ez a társaság olyan zsigeri, oly vehemens oroszellenességet prezentált, amilyenel addig nem találkoztam. Ha még élnek, akkor

e drón cífrázta nyár még inkább tápot adott a gyűlölethez, rászolgált Putyin seregének megvetésére.

Baráti beszélgetéseim során gyakran találkoztam olyan általam tisztelt emberekkel, akik az orosz agresszor pártján állnak. Hála az orbáni propagandának, melynek lözungjai őket is megfertőzték. (Különb en ártalmatlanok, mármint a barátaim.)

Ugyanakkor mondanom sem kell, nagy hőség van. Szokatlanul nagy. Erdők égnék Spanyolban és Franciában, korábban ilyen inkább Görögben láttunk-hallottunk. Tavak, folyóvizek apadnak – riasztó képeket látunk a Dunáról és a Velencei-tóról. A deltában elbújtak a halak. Erdély ebben a tekintetben talán szerencsésebbnek mondható. Van szárazság, de távolról sem lehet aszályról beszélni. A közelemben folydogáló forrás (melynek egy régi városvédő a „Jókoma-for-

rás” nevet adta – azóta sem használja senki sem, Vigh Károly helynévlexikona sem ismeri) vízhozama nagyjából változatlan, és az odajáró nyugdíjasok változatlanul nagy műanyag palackokkal (mikért különben kevés fityinget is adnak a beváltóközpontok) cipekednek reggelente. A Poklos-patak cérnavékony kömederbe szorítva egykedvűen folydogál.

Szóval az időjárás errefelé produkál esőt és vihart is, szél csavargatja a fákat, ámbátor most nyár derekán gallyaznak a városi kerítészet brigádjai, járnak a medvék Vármezőn és a város szélén, gyakoriak a riasztások. Alulírottnak valamiért még nem támadt kedve medvékkel szelfizni. Mondják a tenger, a Noir hűvös, 15 fokal, de van még benne víz.

E kis szünet után visszatérve a politika zátonyos vizeire, nem kevés vihart kavart Polgár Judit jelölése az államfői posztra. Egész

pontosan az a felkérés, amit M. P. egyeztetés nélkül tett a világbajnok sakkmeister irányába. Azt mondhatnám, hogy át nem gondolt volt a lépés, de számolnia kellett volna a kormányfőnek a lappangó gyűlölettel. Igen, azzal, amely a kelet-közép-európai társadalmakban még mindig fellelhető, hagyományozódik nemzedékről nemzedékre, gyökerei mélyre nyúlnak, akár jelen van, akár már régen nincs jelen a gyűlölet tárgya vagy inkább alanya az országban. Hivatalosan jó a viszony a közel-keleti országgal, legmagasabb szinten megtörténnek időről időre a kölcsönös látogatások, de alacsonyabb szinten, mondjuk a pártok szintjén már kiütözik, gesztusokban, szimbólumokban, elszólásokban, nem barátkozásokban, holokauszttagadásban.

Tusványos – ingoványos volt. Ja és ezen a tavaszon-nyáron a Tisza dróntámadásai ellen a parlamentben és az államéletben a bukottak intézményei és intézőinek légvédelme – tehetetlen.

Nyár drónokkal

SZERKESZTETTE: SÓFALVI SZIDÓNIA

Amikor a játék dönt helyetted

Interjú Bartha Éva klinikai szakpszichológussal (1.)

A szerencsejáték-függőség sokáig rejtve marad a külvilág elől, ám belülről egy rendkívül erős lelki és idegrendszeri csapda. Miközben Romániában az elmúlt időszakban szigorították a játékkaszinók, nyerőgépek és a helyi engedélyeztetés szabályozását – például a kistelepüléseken történő korlátozásokkal és a helyi önkormányzatok jogköreinek bővítésével –, a probléma lényegi része elmozdult a látható fizikai térből. Mitől válik a szórakozás belső kényszerre, milyen lelki folyamatok zajlanak a veszteségek halmozása mögött, és miért nem elég annyit mondani egy érintettnek, hogy „csak hagyd abba”? Kétrészes interjúsorozatunk első részében Bartha Évával (fotón), a Bonus Pastor Alapítvány klinikai szakpszichológusával és a Noe Psihocenter munkatársával a szerencsejáték-függőség lélektani hátterét járjuk körül.

Sófalvi Szidónia

– Mitől válik a szerencsejáték pszichológiai értelemben függősséggé, és hol van az a pont, ahol az ember elveszíti a kontrollt?

– A szerencsejáték akkor válik pszichológiai értelemben függősséggé, amikor már nem pusztán szórakozás, hanem belső kényszer. Amíg valaki képes azt mondani, hogy „ma ennyit szánok rá, és ha elveszítem, abbahagyom”, addig még van kontroll. A probléma ott kezdődik, amikor a játék már nem a kapcsolódást szolgálja, hanem feszültségoldásra, menekülésre vagy veszteségek visszanyerésére használja az ember. Amikor a játékos nem tudja tartani a saját határait, kontrollvesztésről beszélünk. Többet költ, mint amennyit tervezett, tovább játszik, mint akarta, és akkor is folytatja, amikor már érzi, hogy baj van. Gyakori, hogy azt gondolja: „még egy kör, és visszanyerem”, vagy „most már nem hagyhatom abba, mert akkor minden elveszett”. Pszichológiai szempontból a szerencsejáték azért különösen addiktív, mert kiszámíthatatlan jutalmat ad. Nem minden

alkalommal nyer az ember, hanem időnként, váratlanul. Az agy számára ez nagyon erős inger: a ritka nyeremény reménye fenntartja az izgalmat, még akkor is, ha összességében a játékos veszít. Ilyenkor már nemcsak a pénz számít, hanem maga a várakozás, az adrenalin, a „hátha most” érzése.

A függőség másik jele, hogy a szerencsejáték egyre nagyobb helyet foglal el az ember életében. Sokat gondol rá, titkolózik, hazudik róla, elhanyagolja a családját, munkáját, tanulmányait, vagy kölcsönkér azért, hogy játszhasson. Sokszor akkor is folytatja, amikor már szégyent, büntudatot vagy kétségbeesést érez. A kontroll elvesztésének pontja tehát nem feltétlenül egy nagy veszteséghez kötődik. Inkább akkor következik be, amikor az ember már nem szabadon dönt a játékról, hanem a játék kezd dönteni helyette. Amikor a „játszom, mert akarok” átvált abba, hogy „játszonom kell”, ott már függőségről beszélhetünk.

– Mi történik egy ember lelkében, amikor a veszteségek ellenére újra és újra visszatér játszani?

– Kívülről sokszor érthetetlen-

nek tűnik, amikor valaki a veszteségek ellenére újra és újra visszatér játszani: „Miért nem áll meg?” Belülről viszont ez nem egyszerű makacsság,

hanem egy nagyon erős lelki és idegrendszeri csapda. Az egyik legfontosabb mozgatóerő a veszteség visszanyerésének kényszere. A játékos ilyenkor nemcsak pénzt akar nyerni, hanem helyre akarja állítani azt az állapotot, ami a veszteség előtt volt. Azt érzi: „Ha most sikerül visszahoznom, akkor semmi baj nem történt.” Ez a gondolat átmenetileg reményt ad, de közben egyre mélyebbre viszi a körforgásba. A szakirodalom ezt „veszteségkergetésnek” nevezi, és a szerencsejáték-függőség egyik jellegzetes tünete.

Lelkileg ilyenkor egyszerre van jelen szégyen, szorongás, düh és remény. Az ember szégyelli, amit elveszített, fél a következményektől, haragszik magára vagy a „szerencsére”, de közben kapaszkodik abba, hogy egyetlen nagyobb nyeremény mindent megoldhat. Ez a remény nagyon erős tud lenni, még akkor is, ha racionálisan már látja, hogy a helyzet romlik. A szerencse-

játék azért is veszélyes, mert nemcsak a nyereség hat az emberre, hanem a majdnem nyereség is. Amikor valaki azt éli meg, hogy „egy hajszálon múlt”, az agy sokszor nem pusztán vereségként dolgozza fel, hanem úgy, mintha közel került volna a sikerhez. Ez fenntartja a hitet, hogy „legközelebb sikerülhet”, és újabb játékokra ösztönöz. Az ilyen „majdnem nyereség” a jutalmazással kapcsolatos agyi területeket is aktiválhatja, különösen problémás játékosoknál. Ez hasonlít ahhoz, amikor valaki pánikban nem a legjobb megoldást választja, hanem azt, ami az adott pillanatban gyors megkönnyebbülést ígér. Ezért mondjuk, hogy a szerencsejáték-függőség

nem egyszerűen pénzügyi probléma. Mélyebben ott van a kontroll visszaszerzésének vágya, a szégyen elől való menekülés, a reménybe kapaszkodás, és az a belső kényszer, hogy „még egyszer meg kell próbálnom”. A tragédia éppen az, hogy amit az ember megoldásnak érez, az rendszerint tovább súlyosbítja a bajt.

– Az Ön tapasztalata szerint a szerencsejáték-függőség mögött leggyakrabban milyen érzelmi vagy pszichológiai problémák húzódnak meg?

– A kiskorúak és fiatal felnőttek esetében nagyon sokszor a csoportnyomásnak való engedés során kezd el valaki játszani, aztán függőség alakul a rekreációs játék. Ugyanakkor sok esetben valamilyen belső feszültség, hiány vagy feldolgozatlan lelki teher áll a háttérben. A játék ilyenkor átmeneti menekülés: pár percre el lehet felejtetni a szorongást, a magányt, a kudarcélményt vagy az ürességet. A baj az, hogy ami rövid távon megkönnyebbülést ad, hosszú távon még nagyobb szégyent, adósságot és kétségbeesést termel.

A leggyakoribb háttértényezők között ott van a szorongás és a depresszió. Sok ember nem azért játszik, mert jól érzi magát, hanem mert rosszul: nyugtalan, feszült, lehangolt, vagy úgy érzi, nincs kontrollja az élete felett. A szerencsejáték ilyenkor hamis kontrollélményt ad: „most én döntök”, „most fordíthatok a sorsomon”. Gyakori a háttérben az alacsony önértékelés is. A játékos sokszor nemcsak pénzt akar nyerni, hanem bizonyítani akarja, hogy ő is sikeres lehet, hogy végre „neki is összejön”, hogy nem vesztes ember. Egy nyeremény ilyenkor nem pusztán anyagi siker, hanem lelki igazolás. Ezért olyan fájdalmas a veszteség: nemcsak a pénz megy el, hanem az önbecsülés is sérül.

Fontos tényező lehet a magány és az érzelmi elszigeteltség. Aki nem tudja valakivel megosztani a feszültségeit, könnyebben fordul

olyan pótcselekvéshez, amely gyors izgalmat, reményt vagy elterelést ad. Sok esetben jelen van az impulzivitás is: az illető nehezebben áll meg, nehezebben késlelteti a vágyait, gyorsabban reagál a belső feszültségre. Ilyenkor nem arról van szó, hogy „nem tud számolni”, hanem arról, hogy az érzelmi nyomás erősebbé válik, mint a józan mérlegelés. A trauma vagy korábbi veszteségélmények szintén szerepet játszhatnak. Aki sok bizonytalanságot, elhanyagolást, bántalmazást vagy tartós stresszt élt meg, annak a szerencsejáték néha egyfajta érzelmi érzéstelenítővé válik. Nem megoldja a fájdalmat, csak elnémitja egy időre. Utána azonban visszatér a szégyen, a félelem, a büntudat, és a kör újraindul.

Éppen ezért a szerencsejáték-függőséget nem elég úgy kezelni, hogy „ne játssz többet”. Meg kell érteni, mit pótol a játék az illető életében. Feszültséget old? Reményt ad? Önbecsülést pótol? Menekülést kínál? Amíg ezekre nincs válasz, addig a játék abbahagyása mögött ott marad az a lelki üresség vagy fájdalom, amely újra visszahúzhatja az embert.

– Mi a legnagyobb tévhit, amit a társadalom gondol a szerencsejáték-függőkről?

– A legnagyobb tévhit az, hogy a szerencsejáték-függő egyszerűen felelőtlen, gyenge akaratú ember, aki „nem tud bánni a pénzzel”. Ez nagyon leegyszerűsítő és igazságtalan kép. A valóságban a függőség nem pusztán pénzügyi probléma, hanem lelki és viselkedési, impulzuskontroll-zavar. Az érintett sokszor pontosan tudja, hogy amit tesz, romboló, mégsem tud könnyen megállni. Nem azért, mert nem érti a következményeket, hanem mert a sóvárgás, a szégyen, a veszteségek visszanyerésének kényszere és a remény nagyon erős belső nyomást hoz létre.

Fontos tévhit az is, hogy „csak abba kell hagyni”. Ez kívülről egyszerűnek tűnik, de a függőségben éppen az a lényeg, hogy a kontroll sérül. Ezért nem ítélkezésre, hanem határookra, segítségre, kezelésre és támogató környezetre van szükség. Ha valaki egy erős függőségi körbe került, abból egyedül gyakran nagyon nehezen tud kijönni.

– Mi a legnehezebb része annak, amikor egy ember megpróbál kilépni ebből a függőségből?

– A legnehezebb rész általában nem az első döntés, hogy „abbahagyom”, hanem az, ami utána következik: szembenézni a valósággal játék nélkül. Amikor valaki kilép a szerencsejátékból, egyszerre zúdulhat rá minden, amit addig a játék elfedett: adósság, szégyen, büntudat, családi konfliktusok, bizalomvesztés, szorongás. A játék korábban menekülőút volt, még ha romboló is. Amikor ez eltűnik, meg kell tanulni másképp kezelni a feszültséget.

Nagyon nehéz a veszteségek elengedése is. Sok játékosban ott marad a gondolat: „ha még egyszer nyernék, mindent helyrehozhatnék”. Ez a visszanyerési vágy az egyik legerősebb visszahúzó erő. A felépülésben ezért nemcsak a játék abbahagyása a feladat, hanem az élet újrendezése: pénzügyi határok, őszinteség, kapcsolatok helyreállítása, segítségkérés és annak megtanulása, hogy a nehéz érzéseket ne játsszák el.

(Sorozatunk két hét múlva folytatjuk, amikor az online tér veszélyeiről, az agresszív reklámokról és a jogi szabályozás hiányosságairól beszélgetünk Bartha Évával.)

Tükör és menedék: mit jelentenek a barátságaink felnőttkorban?

A barátság világnapja közeledtével óhatatlanul szembenézünk azzal, hogyan alakulnak, mélyülnek vagy épp csendesednek el emberi kapcsolataink az évek múlásával. Felnőttként egyre gyakrabban tapasztaljuk, hogy a gyerekkori, szinte korlátlan és népes baráti körünk szűkebbé válik, a találkozók ritkulnak, a közös időért pedig tudatosan meg kell küzdenünk a mindennapi teendők tengerében. Ez a változás sokszor vált ki belőlünk hiányérzetet vagy bizonytalanságot, pedig a háttérben természetes lélektani folyamatok állnak. De mit jelent valójában egy igaz barátság a felnőttkor sűrűjében, hogyan őrizhető meg a mély kapcsolódás a fizikai távolság ellenére, és hogyan válhatunk mi magunk is jobb barátokká? A témával kapcsolatban **Boni Zsuzsánna** életvezetési coachot és pszichológust kérdeztük, aki részletesen rávilágított a felnőttkori kapcsolati dinamikák mozgatórugóira. A szűkülő baráti kör nem veszteség, hanem természetes érési folyamat.

Sófalvi Szidónia

Sokan élik meg csalódásként, amikor felnőttként azt veszik észre, hogy már csak alig néhány ember marad mellettük a korábbi kiterjedt társaságból. Zsuzsánna szerint azonban ez a szűkülés teljesen törvényszerű és egészséges fejlődési ívet ír le. Ahogy belépünk a felnőttkorba, a prioritásaink gyökeresen átalakulnak: a munka, a család, a háztartás és a különféle felelősségek egyre több időt és energiát követelnek tőlünk, így óhatatlanul kevesebb kapacitásunk marad a társas kapcsolatainkra. Míg gyermekkorban vagy tinédzserként a barátságok elsősorban a szabadidő eltöltéséről, az unaloműzésről és a közös szórakozásról szóltak, addig felnőttkorban a kapcsolódás funkciója mélyebbé és összetettebbé válik.

Már nem az számít, hogy hány órát tudunk egymás társaságában eltölteni, hanem az, hogy a találkozásaink során milyen minőségű jelenlétet tudunk nyújtani egymásnak.

„Felnőttkorban inkább már a mélyebb beszélgetések érdekelnek,

a kölcsönös segítség, az, hogy a másik ott legyen, és legyen egy biztosabb szociális hálónk” – vallja a szakember.

A baráti kör átalakulása tehát nem a szeretet eltűnését jelenti, hanem azt, hogy a felületes időtöltést felváltja a valódi megtartó erő és a biztonságra való törekvés.

Távolság, tudatosság és a bizalom megtartó ereje

A sűrű hétköznapi sodrásában gyakran hónapok is eltelhetnek anélkül, hogy a legközelebbi barátainkkal személyesen találkoznánk vagy akár hosszabban beszélnének. Egy érett barátságban ez a fajta ritkulás nem dönti romba az alapokat, mert a kapcsolat szilárdságát nem a kommunikáció napi gyakorisága, hanem a mélyen gyökerező, kölcsönös bizalom adja. Tudjuk és érezzük, hogy a másik az életünk része marad, és ha baj van, gondolkodás nélkül számíthatunk rá. Ugyanakkor a tanácsadó felhívja a figyelmet arra is, hogy a kapcsolatok nem működnek teljesen maguktól: szükség van egyfajta tudatos rendszerezettségre és konzisztenciára, nehogy a

túlzott elfoglaltság miatt észrevétlenül elhidegüljünk egymástól.

A felnőttkori új barátságok kötése sem feltétlenül nehezebb, mint gyermekként, csupán teljesen más alapokra építkeznek. Gyerekkorban a nyitottság és az álarcok hiánya miatt percek alatt kötöttünk szövetségeket a játszótéren, felnőttként viszont a megszerzett tapasztalatok, a védekezőmechanizmusok és a magasabb elvárások miatt óvatosabbak vagyunk. Több időre és közös élményre van szükségünk ahhoz, hogy valakit a bizalmunkba fogadjunk, de ezek az éretten kötött kötelek éppen emiatt válhatnak rendkívül stabilakká és értékállókká.

Menedék az idegrendszernek: álarcok nélkül a barátunk előtt

Az igazán mély barátságok egyik legértékesebb ajándéka az a teljes biztonságérzet, amit a másik jelenlétében megélhetünk. A mindennapi életben – különösen a munkahelyen és a társadalmi elvárások szorításában – folyamatosan különféle szerepeket kell betöltenünk, ami az idegrendszerünket egy állandó készenléti, belső feszültséggel teli állapotban tartja. Ebben a közegben a barát jelenléte valódi gyógyírt jelent a léleknek.

„Amikor egy bensőséges kapcsolatról beszélünk, ez a készenléti állapot megszűnik létezni. Az idegrendszer lenyugszik, már nem keresi a veszélyeket, mert tudja, hogy biztonságban van” – magyarázza Zsuzsánna.

Amikor egy igaz barát jelenlétében levethetjük a hétköznapi álarcainkat, és félelmek nélkül vállalhatjuk az érzéseinket vagy a gyengeségeinket, az nemcsak mentálisan szabadít fel, hanem élettani szinten is jótékonyan hat ránk: a megnyugvó idegrendszer nyomán tisztul a gondolkodásunk, csökken a stressz, és valódi belső békét tapasztalhatunk meg.

Amikor az utak elválnak: felismerni és felvállalni a változást

Bár szeretnénk azt hinni, hogy minden barátság egy életre szól, a valóságban a személyes fejlődésünk és az élethelyzeteink alakulása miatt bizonyos kapcsolatok idővel elfáradhatnak. Boni Zsuzsánna rámutat, hogy amennyiben egy barátság már nem feltölt, hanem folyamatos szorongással, belső el-

Fotó: Boni Zsuzsánna privát archívuma

lenállással jár, vagy ha azt érezzük, hogy a szükségleteink hosszú távon sem találkoznak a másikéval, érdemes megállni és felülvizsgálni a köteleket.

A szakember hangsúlyozza, hogy a baráti kapcsolatokat is hasonló komolysággal és tisztelettel kellene kezelnünk, mint a párkapcsolatokat. Ahelyett, hogy elnémulnánk és szó nélkül kísétnánk a másik életéből – alkalmazva a ma oly gyakori ghosting jelenségét –, a felnőtt felelősségvállalás része az őszinte, nyílt kommunikáció. Még ha kényelmetlen és sebezhető helyzetet is teremt, érdemes megbeszélni a köztünk lévő távolságot vagy eltérő igényeket, megadva ezzel a megérdemelt tiszteletet a közös múltnak.

Útavaló a barátság világnapjára: őszinteség és proaktivitás

Ha a barátság világnapja alkalmból egyetlen fontos elhatározást hozhatnánk a kapcsolataink ápolásáért, Boni Zsuzsánna szerint a leg-

fontosabb lépés az őszinte belső kommunikáció és a tudatos jelenlét lenne. Először is meg kell tanulnunk felismerni és megfogalmazni a saját belső igényeinket, hogy azokat érthetően közvetíthessük a barátaink felé is.

Másrészt ne hagyjuk, hogy a digitális világ és a közösségi média kényelmes, de felületes illúziója átvegye a hatalmat az életünkben. Az ott látott sikerek és tökéletesnek tűnő életképek mögött sokszor rejtve maradnak a valódi emberi küzdelmek, így a virtuális felületek soha nem pótolhatják a személyes jelenlétet.

A tanácsadó egy szép hasonlattal élve emlékeztet arra, hogy a jól megválasztott barátok egyfajta választott családként kísérek végig bennünket az úton, támogatnak, visszajelzést adnak, és velünk együtt örülnek a sikereinknek. Érdemes tehát felállni a képernyők elől, kezdeményezni, és proaktívan időt szánni azokra az emberekre, akik igazi menedéket jelentenek a mindennapokban.

Fotó: Sófalvi Szidónia

Sokkoló adatok a romániai kisgyermekoktatásról

Románia továbbra is az Európai Unió legkedvezőtlenebb mutatóival rendelkező tagállama a kisgyermekkori nevelés terén: a bölcsődei és óvodai korú gyermekek 21,8 százaléka egyáltalán nem vesz részt az oktatásban, miközben az uniós átlag csupán 9,8 százalék. A korai oktatásból való kimaradás hátterében elsősorban a mélyszegénység és a társadalmi kirekesztettség áll, amely nemcsak a jelenlegi mindennapokat nehezíti meg, hanem generációról generációra örökíti át a hátrányos helyzetet. Ennek az ördögi körnek a megtörésére a Mentsétek Meg a Gyermekeket Románia szervezet 2026. július 6-án elindította 29. nyári óvodai programját, amelynek keretében a Mobil Iskola projekt segítségével elszigetelt, elszegényedett közösségekbe juttatják el a felzárkóztató nevelést.

Sófalvi Szidónia

A családi háttér és az anyagi helyzet döntő módon meghatározza, hogy egy gyermek belépthesse az oktatási rendszerbe. A 3 éves kortól az iskolakezdésig terjedő korosztályban a szegénységnek vagy társadalmi kirekesztettségnek kitett gyermekek aránya 31,1 száza-

lék, ám ez a mutató a képzésből kimaradó gyermekek körében eléri a riasztó 42 százalékot. Ezzel szemben a tartós, minőségi kisgyermeknevelésben részesülők között ez az arány mindössze 16 százalék, ami egyértelműen bizonyítja, hogy a korai oktatás az egyik leghatékonyabb eszköz a szegénységből való kitörésre. A szervezet 2025-ös nyári

óvodai programjában részt vevő szülők körében végzett felmérés megerősíti a helyzet súlyosságát: a válaszadók több mint negyötöde, azaz 86 százaléka úgy nyilatkozott, hogy a család bevételei egyáltalán nem vagy alig fedezik a legszükségesebb megélhetési költségeket.

Az óvodai beiratkozás elmaradásának leggyakoribb okai között a szülők a tájékoztatás hiányát, a kevés férőhelyet, a személyi okmányok hiányát, a szűkös anyagi forrásokat, valamint a külföldi munkavállalásból való hazatérést nevezték meg. Azoknál a gyermekeknél pedig, akik bár be voltak íratva, mégis kimaradtak a foglalkozások több mint feléből, túlnyomórészt az oktatással járó közvetett költségek – mint a ruha, cipő vagy tanszerek megvásárlása – jelentették a fő akadályt, de előfordult a közösségbe való beilleszkedés

Túlfogyasztás, tudatosság és kompromisszumok

Mindig többet veszünk el a természettől, mint amennyi járna, miközben az ipar és a marketing gépezete folyamatos növekedésre kényszerít bennünket. De vajon hol húzódik a határ az egészséges környezettudatosság és a toxikus szorongás között? Hogyan kommunikáljunk a családdal a zöldülésről, és miért ne dőljünk be az „öko” címkéknek? *Kimmel Hajnalkával*, az Everness Erdély előadójával a fogyasztói társadalom csapdáiról, a zöldre mosásról (greenwashing) és a mindennapi életmódváltás korlátairól beszélgettünk.

A túlfogyasztás mint az új túlélési ösztön

Előadásában Kimmel Hajnalka az emberiség és a tárgyi világ kapcsolatának történetét vázolta fel, rámutatva arra az óriási léptékváltásra, amely az elmúlt évszázadokban végbement. Míg az emberiség történetének jelentős részében egy-egy egyén alig néhány ezer tárggyal élte le a teljes életét, ma a folyamatos fogyasztás bővületében élünk. Az eredendő túlélési ösztön helyét átvette az állandó in-

gerkeresés és a dopaminéhség: a túlfogyasztás vált az új „túlélési stratégiánkká”.

A tárgyaink ma már nem csupán használati eszközök, hanem státuszszimbólumok. Az autó, a lakás vagy a legújabb divat- és technológiai trendek követése mind a marketing hálójában tart bennünket. Ezt a folyamatot hajtja a pszichológiából ismert hedonikus adaptáció: mindig valami jobbra, újabbra vágyakozunk, majd miután megszereztük, az

örömrzét gyorsan elhalványul, és azonnal újabb vágyak születnek a helyére.

Ez a modell azonban fenntarthatatlan. Az ipari forradalom óta eltelt időszakban a tömegtermelés és a gyors urbanizáció elhozta a jólétet, de ennek elképesztő ára van. Mára a kőolajtartalékok végesek, évente mintegy 10 millió hektár erdő tűnik el a Föld felszínéről, a szervezetünkbe és a táplálékláncba pedig tömegével kerülnek a vegyszerek és műanyagok. A marketing alapvetése, hogy az iparnak növekednie kell — a kérdés csak az: mi történik, ha nem vagyunk képesek időben leállni?

A toxikus minimalizmustól a zöldre mosás csapdájáig

Az előadást követő beszélgetésben Hajnalka rámutatott, hogy a fenntarthatóbb életmód keresése során sem vagyunk védettek a szélsőségektől. Létezik egyfajta „toxikus minimalizmus” is, amikor a leegyszerűsítés, a szanálás és a lomtalanítás annyira a mindennapok megszálottságává válik, hogy az maga lesz az újabb szorongás forrása.

„A minimalizmust a mai világban úgy kell értelmeznünk, hogy átlátjuk a gazdasági egyenletet: minél többet fogyasztunk, annál többet veszünk el a természettől. Abban viszont egyáltalán nem hiszek, hogy mindent kidobjunk, amire már egyszer költöttünk — mint ahogy abban sem, hogy valaki kopaszra nyírja a fejét, csak hogy ne kelljen haját mosnia. Az viszont tény, hogy a kevesebb tárgy kevesebb vizuális zajt jelent az otthonunkban, kevesebb kiadással jár, és kevesebbet is kell takarítani.”

Hasonló buktatót jelent a piac reakciója is. Amint a fogyasztói társadalom megneszelte a zöld hullámot és a tudatosság iránti igényt, azonnal elárasztotta a boltokat az „öko”, „vegán” vagy „fit” címkes termékekkel. Hajnalka figyelmeztet: ne legyenek illúzióink, a legtöbb csábító hívószó mögött ugyanúgy a profittermelés áll, hiszen bárminek a legyártása a világon erőforrás-használattal és környezetterheléssel jár.

„Bármit is gyártanak a világban, az erőforrásra megy. Mind-

Az ajándékozási kultúra átalakítása is komoly fejtörést okozhat, különösen az idősebb generációkkal való kommunikációban. Ilyenkor érdemes kompromisszumos megoldásokat keresni: ha a rokonok mindenképp ragaszkodnak az ajándékozáshoz, kérhetjük a támogatásukat egy

egy, hogy öko, vegán vagy egészségtudatos hívószavakról van szó, a mögéjük felhúzott piac lényege a profit.

A legfontosabb alapszabály ezért az, hogy ne vásároljunk új dolgokat pusztán azért, mert öko címke van rajtuk! A tényleges szükségleteinkre kell szorítkoznunk.”

Hogyan vigyük haza a tudatosságot?

Az életmódváltás egyik legnehezebb szakasza nem is a saját szokásaink átalakítása vagy a tárgyak elengedése, hanem a szűkebb környezetünk reakciója. Amikor valaki elindul a tudatosság útján, a családtagok vagy a barátok gyakran értetlenül, ellenállással vagy akár gúnnnyal reagálnak.

Pszichológiailag kimutatott tény, hogy amikor az ember olyan nyomasztó és léptékében felfoghatatlan problémákkal szembesül, mint a klímaválság vagy a környezeti összeomlás, az agy védekező mechanizmusokat kapcsol be — ezek közül a leggyakoribb a tagadás.

„Nincsenek csodák: nem szabad a nulladik lépésnél apokaliptikus képekkel sokkolni a másikat, mert az totálisan kontraproduktív, és csak tagadáshoz meg meddő vitákhoz vezet. Kis lépésekben kell haladni, és meg kell mutatni a saját életének relevanciáját. Értessük meg a partnerünkkel vagy a családdunkkal, hogy a kevesebb tárgy és a tudatosabb vásárlás a saját életüknek, a saját egészségüknek és a pénztárcájuknak is jót tesz!”

konkrét, valóban hasznos vagy szükséges dolog beszerezéséhez.

A megvalósítás és a korlátokkal való szembesülés

Hajnalka a saját életéből vett példákon keresztül mutatta be, hogy a fenntarthatóság nem elméleti kérdés, hanem napi döntések sorozata. Ő maga szinte egyáltalán nem használ autót, az étkezésében a helyi, idényjellegű és vegyszermentes alapanyagokra támaszkodik, saját maga készíti a samponját, a ruháit pedig másodkézből szerzi be, vagy maga varratja.

Ugyanakkor őszintén beszélt arról is, hogy a legtudatosabb törekvések is beleütköznek bizonyos elkerülhetetlen korlátokba. A legnehezebb terület egyértelműen a gyereknevelés jelenti:

„A gyerekneveléssel kapcsolatos költségek és tárgyak jelentik a legnagyobb kihívást. A gyerekek folyamatosan nőnek, fél évente kinővik a cipőt, a ruhát, és a felmerülő szükségleteket nem lehet figyelmen kívül hagyni. Ezen a téren az ember bizonyos szempontból tehetetlen, a folyamatos pótlás és vásárlás elkerülhetetlen.”

Kimmel Hajnalka gondolatai arra emlékeztetnek, hogy a fenntartható életmód nem a végletes lemondásról, a tökéletességről vagy az önvádaskodásról szól. A kulcs a lépésről lépésre történő haladásban, a saját korlátaink és valódi szükségleteink felismerésében, valamint a vásárlási reflexeink folyamatos felülbírlásában rejlik. *(sófalvi)*

Fotók: Kimmel Hajnalka privát archívumából

nehézsége és az egészségi probléma is.

Gabriela Alexandrescu, a Mentsétek Meg a Gyermeket Románia ügyvezető elnöke rámutatott, hogy a társadalmi-gazdasági hátrányok gyakran nemzedékről nemzedékre öröklődnek, és a legfőbb láncszem, amelyen keresztül ezek a hátrányok tovább élnek, maga az oktatás. Hozátette, hogy a gyermekek oktatási integrációja már a korai kisgyermekkorban az a megoldás, amely valóban működik, hiszen a hátrányos helyzetű családokból származó gyermekek célzott és folyamatos támogatása nélkül a szegénység és kirekesztettség terheit a családban a következő generáció is tovább hordozza.

A mélyszegénységben élő gyermekek mindennapi küzdelmeit jól szemlélteti a Kolozs megyei Narcisa esete. Az ötéves, kíváncsi természetű kislány édesanyjával és két testvérével él egyszobás, vezetékes, csatornázás és mosdó nélküli ház-

ban. A családot egyedül fenntartó édesanya alkalmi munkákból próbálja biztosítani a mindennapi betevőt, az édesapa pedig nem vesz részt az életükben. Bár Narcisa iskolás testvérei minden ősszel a korábbi, gondosan megőrzött iskolatáskáikkal indulnak útnak, a családnak már nem telt a kislány óvodáztatásához szükséges ruházatra és felszerelésre, így ő mindeddig kimaradt a nevelésből. Idén nyártól azonban a Mentsétek Meg a Gyermeket nyári óvodai programjának köszönhetően Narcisa is esélyt kap a felkészülésre, és igazgottan várja, hogy saját új iskolatáskája lehessen.

Az 1998 óta töretlenül működő nyári óvodai program célja pontosan az ilyen helyzetben lévő gyermekek felkészítése az előkészítő osztályra és az állami oktatási rendszerbe való zökkenőmentes beilleszkedésre. Az elmúlt 28 év során a kezdeményezés 18.987 gyermeknek nyújtott pedagógiai és szociális

támogatást, melynek eredményeként a résztvevők kognitív és világtudományi szintje 16 százalékos kezdőértékről több mint 60 százalékra, míg nyelvi és kommunikációs készségei 8 százalékról 56 százalékra növekedtek. A program rendkívüli hatékonyságát mutatja, hogy a részt vevő gyermekek 94 százalékát sikeresen beírták a többségi oktatásba, a fennmaradó 6 százalékukat pedig figyelemmel kísérik a következő tanévi beiratkozásig.

A 2026-os nyári időszakban a több mint ezer önkéntes közreműködésével szervezett programok több mint 1.500 gyermekhez jutnak el: 300 óvodáshoz 28 csoportban, valamint 1.200 hátrányos helyzetű – szegénységben élő, külföldön dolgozó szülők gyermekeként nevelkedő vagy roma származású – iskoláshoz. A foglalkozások Bukarest több kerületében és 14 megyében (köztük Argeş, Brassó, Krassó-Szörény, Konstanca, Ko-

Fotók: Mentsétek Meg a Gyermeket szervezet

lozs, Dâmbovița, Dolj, Hunyad, Iași, Maros, Neamț, Suceava, Temes és Vaslui megyében) zajlanak, miközben a Mobil Iskola eljut Bukarest és Iași megye leginkább elszigetelt, rászoruló közösségeihez. A 36 éve működő, eddig több

mint 4,5 millió gyermeket elérő Mentsétek Meg a Gyermeket szervezet ezzel az átfogó programmal kívánja biztosítani, hogy a legsebezhetőbb gyermekek se maradjanak le az őket megillető oktatási lehetőségekről.

A kémek hídjához vezető zene (2.)

William Fisher 1924-ben belépett a Narimanov Keleti Tanulmányok Intézetébe, ahol Indiát kezdte el tanulmányozni. Itt szintén meglepően rövid idő alatt megtanulta a hindi és az urdu nyelvet. Ekkor már nyolc nyelven beszélt.

Szilágyi Mihály

A következő esztendő októberében katonai szolgálatra hívták. Felettese hamar felismerték, hogy a rendkívüli képességű fiatalembert nem sárban kell futtatni, hanem az állambiztonság szempontjából hasznos és érzékeny dolgokra kell kiképezni. A Moszkvai Katonai Körzet 1. rádiótávíró ezredének mindenkit messze felülmúló rádiósa lett. Az itt tanuló fiatalokat mind parancsnoki funkcióra képezték, de William műszaki képességei még az oktatókat is megdöbbentette. Kiváló zenészként és képzőművészként, mindenkit magával ragadó történetmesélőként egykettőre központi elemnek számított a csoportban. A rádiózás mellett hírszerző téren is kiváló tanulónak bizonyult.

1926-ban leszerelt a katonaságból, de azonnal alkalmazták a légierő kutatóintézetében. Az orosz gazdasági válság idején ez azt jelentette, hogy a rendszer mindenképp megakarta őrizni a sok mindenhez értő fiatalembert.

Kiváló zenei tudásának köszönhetette szerelmét is. 1927-ben feleségül vette Jelena Sztepanovna Lebegyevna hárfaművészt, aki kezdetben balett-táncos volt, de sérülése miatt kénytelen volt lemondania táncos karrierjéről, és hárfázni tanult. Bizonyára egymás zenei ihletforrásai voltak. Az emberség, amit édesapja

tanított, házasságát is megmutatkozott. Feleségének unokahúgát, a nyomorúságos körülmények között élő Lidija Boriszovna Lebegyevnát befogadta családjába, és együtt nevelték saját lányukkal, Evelinával, aki 1929-ben született.

Nem hiába képezte ki az állam kivételes tudományra, azért a tudásért szolgálni is kellett. De Williamet kitarító munkára nevelte az apja, így nem rettent meg semmitől. 1930-ban a brit nagykövetségen kérvényezte, hogy visszamehessen szülőhazájába. Elképesztő mesélő lévén, azt mondta, összeveszett az édesapjával, és emiatt hagyja el az országot. Miután megkapta a brit útlevelet, Norvégiában kötött ki Frank álnéven. Mivel feleségével utazott, és ártatlan munkát vállalt, senkiben nem keltett gyanút. A balettet tanító Lidija és a mérőeszközök javításával és készítésével foglalkozó Frank sok embernek lett a barátja – és ha kellett, segítője is. Senki sem sejtette, hogy mindeközben hírszerző munkát is végzett. Norvégia volt számára a kezdők terepgyakorlata. Ha itt sikerül feltűnésmentesen tevékenykedni, jöhet a következő fokozat.

Mivel a norvégok nem tartották különösen fontos embernek, négy év eltelte után nem hosszabbították meg a tartózkodási engedélyét. 1935-ben kénytelen volt visszatérni Oroszországba. Ekkor már hírszerző tisztak nyelvi és kommunikációs ki-

William Fisher és felesége, Jelena Sztepanovna Lebegyevna

képzsével foglalkozott. Mivel egy másik orosz kém 1938-ban családstul az Egyesült Államokba szökött, Williamet lefokozták, mert úgy vélték, köze van az ügyhöz. Egy ideig alkalmi munkákból élt, és örülhetett, hogy élve megúsza az incidenst.

Mivel már sok kapcsolata volt, elérte, hogy egy repülőgépgyárban kapjon munkát. A gyári munkások csak csodálkoztak munkatársuk rendkívüli memóriáján és műszaki rátermettségén. Szinte nem adódott olyan technikai probléma, amire ne talált volna jó megoldást. Ügyesen dolgozott, és mindenki a technikai zsenit látta benne.

Magas szintű kapcsolatainak kö-

szönhetően elérte, hogy két és fél év gyári munka után, 1941-ben visszahelyezzék a hírszerzésbe. Azt a feladatot kapta, hogy a foglyul ejtett német rádiósokat átállítsa Oroszország szolgálatára. Sikereit látva, egy sokkal veszélyesebb és merész területre vezényelték: be kellett épülnie az Abwehrbe, a német hírszerző és elhárító szervezetbe – épp oda, ahol orosz kémekre vadásztak. A Scherhorn-hadművelet röviden egy megtévesztő hadművelet volt, melyben egy 2500 fős bekerített német csapatnak álcázott szovjet különítmény kért segítséget a német hadseregtől. Ebben az akcióban William is nyakig benne volt, de olyan ügyesen igazgatta az álhíreket, hogy végül

sikerült bekerülnie a német elhárító egységbe.

Veszedelmes képességeit ismerve, a háború után jónak látták külföldön bevetni – addig is nem kellett tartaniuk tőle otthon. Rendkívül fontos küldetéssel bízták meg: amerikai atomtitkokat kellett szereznie, és azokat továbbítani Moszkvába. Ehhez azonban atomfizikát tanult, és az akkor útjára induló műanyagok kémiaiáját kellett minél alaposabban megismernie. Fotózásból is alaposan kiképezték, ugyanakkor nemcsak a rádiók használatát, hanem sajátos építését is megtanulta. Mivel tudományos államtitkokat kellett szereznie, alaposan előkészítették számára a terepet.

Nicolas Sébastien-Roch de Chamfort XVIII. századi francia aforizmaszerzőtől idézünk a rejtvény fősoraiban.				1.	RABLÓ CSAPAT	KELETI JÁTÉK HANGOS NEVETÉS		GABOR ... (SZÍNÉSZNŐ)	FEKETE ISTVÁN BAGLYA	GRÚZ FÉRFINEV	GYARKAPU! RÉGI APRÓPÉNZ		SPANYOL FOLYÓ	RÁSKAI ... (KÓDEX-MÁSOLÓ APÁCA)	FÉLVÁGÓ!	... ALKOHOL (BORSZESZ)	KERGET ELÉG (LATIN)		GYORSAN PÁROLGÓ	ÜDÍTŐ ITAL		KERTI MUNKAESZKÖZ		
				A																				Ü
				ÓMEGA ÉS ALFA			ÖZLÁNY SZÉKELY IS				NŐI NÉV (MÁRC. 22.) HÁTRALÉKOS						BÉKÉS ... (SZÍNÉSZNŐ) TEMLÓMI ÉPÍTMÉNY			... URIS (AM. ÍRÓ) ... AD: BIZTAT (LAT.)				
				... SILVIA (R. ÓSANYA) ... FLORESCU (SZOPRÁN)					NAGYTESTŰ PAPAGÁJ VASÚTI JÁRDA														KILO (RÖV.) SZIGET (OLASZ)	
2.	E	JUPITER HOLDJA	TARTOZÁSA VAN ELÓTAG: LEVEGŐ			MADRIDI KÉPTÁR KÉNES VASÉRC								ELÓTAG: KEVÉS AZ EGYIK APOSTOL						RÓMAI 4 ... TOJÁS (HÚSVÉTI)				
GABONÁT KASZÁL						PERUI AUTÓJEL MEDRET TISZTÍT			ÁSVÁNYI FÜSZER AZ ARZÉN VEGYJELE				LYUKAS SÁLI CSEH ÉPÍTÉSZ (JOSEF)			TÉLI SPORT JUTTAT			ÓSI SZAVUNK NÉVELŐ					
BIOLÓGIAI LÉTEZÉS				...KUROSAVA (RENDEZŐ) ... MARK (VÉDJEGY)							ROSTA ERŐSS ... (ALPINISTA)						MINDENT LEVÁG KÖVETKEZMÉNY							
MALOM RÉSZE					SZLÁV NÉP HATALMÁBAN TARTÓ						RAJONGVA SZERETŐ HITEGETŐ							FR. ÍRÓ (ÉMILE) CSEH IGEN						
MAGYAR ÉS ROMÁN AUTÓJEL						JÁRTASSÁG ARABI				TÁBORI LAKÁS TILTÓSZÓ						KICSINYÍTÓ-KÉPZŐ MAGYAR BÁNYAVÁROS			ÓRAHANG FELE BECÉZETT ÁGNES					
PÁRA! VER				ERDŐVIDÉKI VÁROS REND-FOKOZAT				NÉV (LATIN) ÓRÓMAI VISELET							BÁNKI ... (FELTALÁLÓ) TEGHÉNHANG						OLASZ AUTÓJEL KIRÁLYI KINCSTÁR			
			RÁDIÓ-LOKÁTOR ELLŐ				MÚLIK KIVÁLÓ, PAZAR							NEM ÁLL MEG TENGERI RABLÓ						KÁTÉ! SZENEGÁL FŐVÁROSA				
BASKÍRIA FŐVÁROSA					TOVA MAGYAR MEGYE ÉS FOLYÓ		FÁBA VÉS TENGER (LATIN)			PÁRT! GABONÁT BETAKARÍT			KEZELÉS KUGLI					KRÉTAI HEGY IDÓMÉRŐ			VIZET AD			
OSZTRÁK VÁROS					GÖRÖG BETŰ LATIN TAGADÁS					BIZONYOS IDEJE NORVÉG FÉRFINEV					ELÓTAG: FŰL ELME				BARÁT (FRANCIA) EME PÁRJA					
FRANCIA IRÓNÓ (FRANÇOISE)					...ATYA BÜNE (QUIEROS) OLASZ NÉVELŐ						NEM KELL TÖBB FEDETLEN HAL!						SZEKÉRNYYI TEHER CSENDES TÉKA!							
HAMIS			FRANCIA FOLYÓ EGYESI					FARSANGI ÁLARCOS BELŐKI								OROSZ NŐI NÉV BESÚTI								
L.N.J.	G																	GABONÁT BETAKARÍT						

Július 23-i rejtvényünk megfejtése: **Semmilyen dolgot nem szerethetsz vagy gyűlölhetsz, amíg meg nem ismered.**

Módosult a kiírás – kisorsolták a programot

Elkészült a kosárlabda Nemzeti Liga bajnoki programja, miután – néhány nappal korábban – hivatalossá váltak az új idény kiírásának részletei is. A bajnokság lebonyolításának új módját a klubokkal való egyeztetéseket követően fogadták el.

Bálint Zsombor

Ami nem változott – és roppant kíváncsiak lennének rá, hogy ebbe a nyilvánvaló aljasságba a többi klub miért megy bele, és mikor lesz végre egy klubvezetés elég tökös ahhoz, hogy ne hagyja ezt tovább – a Kolozsvári U-BT-nek az idén is derogál, hogy részt vegyen a bajnokság alapszakaszában. Megismételjük: nem arról van szó, hogy kételkedünk benne, hogy bejutna a felsőházba, sőt valószínűleg az első helyen, ahová most – csak úgy, izomból – helyezték, hanem elvekről, a sportérdem elsőbrendűségéről egy bajnoki rendszerben. Most már csak az hiányzik, hogy fociban mondjuk a CSU Craiova vagy a FCSB egyből a felsőházban kezdjen, a női kézilabdában pedig a Bukaresti CSM szintén (jövőre itt is bevezetik a play-offot), hiszen a precedens megvan – amely legalább olyan veszélyes, mint Balogun piros lapjának eltörlése a foci vb-n. De a kolozsváriaknak a Román Kosárlabda-szövetségben pont olyan hatalmuk van, mint a FIFA-elnöknek „odaszóló” Donald Trumpnak a maga „szakterületén”.

Az alapszakaszban így tehát – miután Zsilvásárhely nem iratkozott be a bajnokságba, az 1. ligából

pedig senki nem kívánt feljebb lépni – 14 csapat vesz részt, amelyek a felsőház fennmaradó hét helyéért játszanak. Ide azonban csupán az első hat helyezett jut automatikusan, a hetedik kiadó helyért a 7–10. helyezettek egy úgynevezett play-in tornán vesznek részt. A hetedik a tizedikkel, a nyolcadik a kilencedikkel mérkőzik, majd a győztesek maguk között döntenek el a továbbjutó kilétét. Hogy ez egy-egy meccset jelent-e a jobban helyezett pályáján vagy legalább két győzelemig tartó sorozatot, arról egyelőre nem közöltek információt. Mint ahogy a rájátszás módjáról sem, de vélhetően marad a tavalyi rendszer a három győzelemig tartó párharcokkal. A 11–14. helyezettek az alsóházban folytatják, de arról sincs információ, hogy hány csapat esik ki, ha egyáltalán kiesik valaki.

Tisztázták azt is, hogy elvetik az uniós állampolgárságú játékosokra vonatkozó szabályt, és visszaveztik azt a korábbi rendszert, amely szerint egy román állampolgárságú játékosnak kell végig a pályán lennie. (Ez a tavaly kettő volt.) A keretben hat légiós lehet, az európai kupákban játszó csapatoknak hét, de ők is csak hatot nevezhetnek egy-egy mérkőzésre.

A bajnoki idény október 3-án raj-

A sportági föderációnál újabb egyeztetést tartottak a GameDay platform bevezetéséről, amelynek célja a versenyrendezés, az igazolások kezelésének és az adminisztratív folyamatoknak a korszerűsítése. Fotó: A Román Kosárlabda-szövetség közösségi oldala

tol, az alapszakasz április 16-án zárul. A rájátszás befejezésének végső határideje június 6-a. A Románia-kupa nyolcas döntőjét február 17–21. között játsszák, itt a selejtezőkörök lebonyolításának módjáról még nincs információ.

A sorsolás értelmében a Marosvásárhelyi CSM október 3-án Temes-

váron kezdi az idényt, az első hazai mérkőzésen pedig, október 10-én a CSO Voluntari-t fogadja. Aztán az első körben az ellenfelek az alábbi sorrendben következnek: CS Vâlcea 1924 Râmnicu Vâlcea (idegenben, október 17.), Bukaresti CSA Steaua Sharks (hazai pályán, október 24.), CSM BBA Petrolul Ploiești (i., ok-

tóber 31.), Bukaresti Rapid (h., november 7.), Brassói Corona (h., november 14.), Galaci CSM (i., november 20.), FC Argeș Pitești (h., december 5.), Bukaresti Dinamo (i., december 12.), Nagyszebeni CSU (h., december 19.), Nagyváradi CSM CSU (i., december 28.), SCM U Craiova (i., január 4.).

A FIFA milliárdokért értékesítené befektetőknek a világbajnoki tornák jogait

A Nemzetközi Labdarúgó-szövetség (FIFA) azt tervezi, hogy befektetőknek értékesíti az égisze alatt zajló tornák kereskedelmi jogainak egy részét, amivel több mint egymilliárd dolláros bevételre tenne szert.

A világszervezet keddi közleménye szerint a jövőbeli világbajnokságokat (férfi- és női, válogatott és klub-vb) egy húszmilliárd dollár alaptőkéjű cég bevonásával rendezné meg, amelyben a FIFA lenne a többségi tulajdonos, és a 211 tag-szövetség is részesedéshez jutna. A FIFA vezetése a JP Morgan bankáiraival együttműködve dolgozik a több milliárd dollárnyi tőkét hozó külső befektetők bevonásán, akik az új gazdasági társaságban mintegy 20–30 százalékos részesedést szereznének.

Szakemberek egybehangzó véleménye szerint egy ilyen megállapodás fokozhatná a nyomást a világbajnokság mezőnyének további bővítése felé vagy a jelenleginél gyakoribb megrendezés irányába. Az idei férfi-világbajnokságon a korábbi 32 helyett már 48 válogatott vett részt.

Az európai szövetség (UEFA) éles kritikával reagált a hírekre. „Ez átlépi azt a határt, amelyet a labda-

A Nemzetközi Labdarúgó-szövetség, a FIFA elnöke, Gianni Infantino az Európai Labdarúgó-szövetség, az UEFA 50. kongresszusán Brüsszelben 2026. február 12-én

Fotó: MTI/EPA/Christopher Neundorff

rúgásért felelős intézményeknek soha nem szabadna átlépniük. A labdarúgás lelke és irányítása nem árucikk, különösen nem akkor, ha teljes az átláthatatlanság azt illetően, hogy ki húzhat ebből anyagi hasznot. Senki sem tulajdonosa a labdarúgásnak. Nem a FIFA joga, hogy eladja azt” – közölte az UEFA, amely közleményében jelezte, „rendkívül komolyan veszi az ügyet”. A tervezett privatizáció miatt rendkívüli ülést is

HA CONCACAF is bírálja az elképzelést

Az UEFA után az észak- és közép-amerikai, valamint karibi labdarúgást irányító CONCACAF is élesen bírálta Gianni Infantino tervét. A szövetség kifogásolta, hogy a projekt részletei előbb kerültek nyilvánosságra, mint hogy a tagszervezetekkel és az érintett felekkel egyeztettek volna. A CONCACAF hangsúlyozta, hogy a futball vezetőinek elsődleges kötelességük a sportág érdekeinek védelme, ezért minden döntést átlátható és felelős módon kell meghozni.

összehívna a kérdés megvitatására.

A brit Times arról számolt be, hogy a tervek kidolgozásában Donald Trump amerikai elnök kormányzatának köreiből is részt vettek. A Financial Times jelentése szerint Joshua Kushner üzletember és befektető – akinek testvére beházasodott a Trump családba – tárgyalásokat folytat arról, hogy az egyik tőkealapja révén ő vezényelje le a befektetést.

Egy ilyen megállapodás Gianni Infantino FIFA-elnök szerepére is hatással lenne: amennyiben a modelt megvalósítanák, az 56 éves sportvezető – a várhatóan 2031-ig tartó utolsó mandátumának lejárta után – akár vezérigazgatói minőségben irányíthatná az új szervezetet.

Infantino már 2018-ban is hasonló terveket dédelgetett, amikor szaúdi befektetők bevonásával kívánta tető alá hozni egy több milliárd dolláros megállapodást a klubvilágbajnokság és egy globális Nemzetek Ligája érdekében. Az a javaslat azonban nem kapott kellő támogatást a FIFA-n belül, így végül nem valósult meg.

Pogačar történelmet írt: ötödször nyerte meg a Tour de France-t

Tadej Pogačar sorozatban harmadszor, pályafutása során pedig ötödször nyerte meg a Tour de France országúti kerékpáros körversenyt, ezzel beérte az örökrangsor legendás ötszörös győzteseit, Jacques Anquetilt, Eddy Merckxet, Bernard Hinault-t és Miguel Induráint.

A záró szakaszt a Bordeaux környéki erdőtüzek miatt 133 kilométerről 89 kilométerre rövidítették, a hagyományos párizsi befutó előtt azonban a mezőny háromszor is megmászta a Montmartre emelkedőjét. Pogačar a sárga trikó birtokában ezúttal a szakaszgyőzelemért is harcba szállt, ám a hajrában a holland Mathieu van der

Poel bizonyult a legerősebbnek, aki idei második, összességében negyedik Tour-szakaszgyőzelmét aratta. A második helyen csapatársa, Jasper Philipsen végzett, míg a harmadik a zöld trikós Mads Pedersen lett.

Az összetettben Remco Evenepoel zárt másodikként, a mexikói Isaac del Toro pedig harmadikként és egyben a legjobb fiatal versenyzőként fehér trikóban fejezte be a viadalt. A pontversenyt Pedersen, a hegyi versenyt Richard Carapaz nyerte, a csapatversenyben pedig a Lidl-Trek bizonyult a legjobbnak.

Különleges rekordot állított fel a portugál Nelson Oliveira is, aki pályafutása során mind a 24 Grand Tour-versenyt sikeresen teljesítette.

Fotó: A Tour de France közösségi oldala

Heves bírálatok érték a részleges privatizáció tervét

Joseph Blatter volt FIFA-elnök élesen bírálta Gianni Infantino tervét, amely szerint a labdarúgó-világbajnokság egy részét magánbefektetők bevonásával működtetnék, kijelentve: „senkinek sincs joga eladni a sportunkat”. Szerinte a FIFA és az amerikai politikai-gazdasági körök közötti egyre szorosabb kapcsolat súlyosan károsítja a labdarúgást. Hasonló véleményt fogalmazott meg Henry Winter brit sportújságíró is, aki szerint a világbajnokság nem eladó, és a külső befektetők megjelenése veszélyes befolyást jelentene a sportág számára. Andy Burnham brit miniszterelnök pedig hangsúlyozta, hogy a futball nem a befektetők, hanem a szurkolóké, a világbajnokság pedig nem kereskedelmi termék, hanem a sport legfontosabb eseménye.

Közösségi kérésre tették

Fa került az árusok helyére

Néhány napja panasszal fordult szerkesztőségünkhöz egyik olvasónk, segítséget kérve az őt ért sérelmek okának megtudakolására. Amint kiderült, inkább a kommunikáció hiánya okozta a nézeteltérést.

Gligor Róbert László

Tavaly óta Nyárádszeredában a főtéren működik a hetipiac, mivel a hagyományos piactér – elméletileg – felújítás alatt áll. Szerdánként tehát a parkban és a közterületeken is helyet foglalhatnak azok, akik árusítani szeretnének a kisvárosban.

Közel egy hónapja történt az eset – idézte fel az érintett *Kirschner László* harasztkeréki lakos, aki a nyárádszeredai hetipiacon szokott terményeket árulni. Történt ugyanis, hogy egyik szerdán, amikor megérkezett a piacra, azt tapasztalta, hogy megszokott helyét, az unitárius templom előtti járdát szalaggal kerítették el, így jelezve, hogy ott tilos kipakolni az árut. Felvilágosítás hiányában lerakta az árut, amire megjelent a helyi rendőrség alkalmazottja, felszólítva őt, hogy távozzon onnan. Különösebb magyarázatot ő sem adott, csak személyeskedett – méltatlankodott a panaszos, aki megtudta, hogy az unitárius tiszteletes kérte a közterület lezárását. A rendőr egy második alkalommal is felszólította őt a távozásra, de mivel nem kapott magyarázatot a lezárás okára, az árus nem volt hajlandó azóta sem távozni onnan.

Lapunknak elpanaszolta: mindaddig békésen árulhattak a templom előtti járdán, mindig rendet hagytak maguk után, sosem volt ebből gond, s habár magasnak találják, mégis mindig pontosan kifizették a területfoglalásért megszabott napi 10 lejes négyzetméterenkénti illetéket.

Az eset kapcsán telefonon felvette a kapcsolatot a jobbágyfalvi nyárádszeredai unitárius egyházközség lelkesnőjével, akitől megtudta: valóban ő kérte a városvezetéstől, hogy a templom előtti járdát tegyék szabaddá, de megjegyezte: ő nem az árusok jelenlétét kifogásolta, hanem azt, hogy számos autó a templom előtti járdára is felparkol, emellett a járművekből kicsepegő folyadékok összepiszkolják a helyet. Mivel a következő szerdán sem talált változást, *Kirschner* ismét telefonon kért felvilágosítást a lelkesnőtől, hogy felszabadítja-e a teret az önkormányzat, de mivel nem kapott érdembeli választ, a felettes egyházi szerveknél is telefonos panaszt tett.

Mindezek ellenére sem változott a helyzet, a téren azóta sem megengedett a kereskedés, ha kirakja az áruját, állandóan rászól a helyi

A többi helyi termelő is elköltözött egy közeli pontra, ott helyet kaphat akár a panaszos is

Fotó: Marton Erzsébet Zsófia

Elköltöztek a termelők

lyet. Elég nagy a tér, jut hely számára is – mondta az előljáró, aki úgy véli, a panaszos az önkormányzathoz kellett volna forduljon felvilágosításért, nem a lelkesnőt kellett volna zaklatnia.

Az a néhány helyi termelő, aki nemcsak szerdán, hanem a hét többi napján is a templom sarkánál kínálta eddig az áruját, megértette a polgármesteri hivatal felkérését, és

rendőr, sőt amikor éppen nem volt a piacon, akkor is kereste őt a rendőrség. Ő azonban nem fél, úgy véli, joga van a közterületen árulni, úgy, ahogy másnak is. Panaszosunk szerint a helyi lakosok gyávák, nem mernek felszólalni a polgármesteri hivattal szemben. Azt sem érti, miért zavarta az unitárius gyülekezetet a csendes árusok jelenléte, miközben a református templom mellett sokkal több jármű parkol piac idején, grillezés, zene is van ilyenkor, mégsem emelt panaszt senki.

Van hely mindenkinek

Az ügyben megkerestük Nyárádszereda polgármesterét, aki elmondta: értesült az esetről, de annak részleteit nem ismeri pontosan, és *Kirschner László* sem fordult a hivatalhoz a vélt sérelmeivel. *Tóth Sándor* kiemelte: ha a helyi rendőr valóban nem megfelelő hangnemben beszélt az illetővel, akkor ő az intézmény nevében ezúton is bocsánatot kér. Az eset előzményéről elmondta: valóban kérte tőle az unitárius lelkesnő, hogy tegyenek lépéseket azért, hogy a templom előtti járda felszabaduljon. A kérése nem magánjellegű volt, hanem egy közösség, a gyülekezet nevében tette, ezért a polgármester jogosnak ítélte azt, és elrendelte a terület felszabadítását. Ezen a helyen a nem piaci napokon is eladásra kínálja áruját néhány helyi termelő, őket is felszólították, hogy a közelben levő, volt szövetkezeti üzlet előtt foglaljanak helyet ezután. Bár nem fordult hozzá a panaszos, azt üzeni neki: a következő alkalommal keresse meg a piacért felelős munkatársat, és kérje, hogy számára is jelöljenek ki egy másik árusítóhe-

A vitatott területen már fákat ültetett az önkormányzat, de az árusítás továbbra sem lesz megengedett
Fotó: Gligor Róbert László

DORA OPTICS

Teljes körű ellátás az egész családnak!

Szemészet

Gasztroenterológia

Kardiológia

Fül-orr-gégészet

Érsebészet

Tüdőgyógyászat

Plasztikai sebészet

SPITAL DORA OPTICS

www.doraoptics.ro

0733 553 976

Összehívó a GEDEON RICHTER ROMANIA Rt. részvényeseinek rendkívüli és rendes közgyűlésére

Figyelembe véve a 31/1990. sz. társasági törvény 117. cikkének rendelkezéseit – újra-közölt változatban, a későbbi módosításokkal és kiegészítésekkel –, valamint a társaság alapító okiratának 12. 1. cikkét,

az igazgatótanács a 2026. július 24-i 9. számú
igazgatósági határozat alapján összehívja

i. a Gedeon Richter Románia Rt. (a továbbiakban: a társaság) rendkívüli közgyűlését (a továbbiakban: a közgyűlés) 2026. szeptember 7-én 11 órára, illetve

ii. a társaság rendes közgyűlését 2026. szeptember 7-én 12 órára
a társaság székhelyén, Marosvásárhelyen, a Cuza Vodă utca 99–105. szám alatt, Maros megyében.

Amennyiben a rendkívüli és a rendes közgyűlés ezen a napon nem jön létre jogszerűen, a jelen hirdetménnyel 2026. szeptember 8-án 11-kor, illetve 12-kor, ugyanazon a helyen és ugyanazzal a napirenddel összehívottnak tekintendő a második közgyűlés.

i. A társaság rendkívüli közgyűlésének napirendje

- A társaság igazgatótanácsa felhatalmazásának jóváhagyása a társaság szintjén a klaszter működési modell bevezetéséhez szükséges határozatok és intézkedések meghozatalára.
- A társaságot is magában foglaló Gedeon Richter Csoport szintjén létrehozott Romániai Regionális Szervezet (Cluster Romania) struktúrájának jóváhagyása, valamint a társaság igazgatótanácsának felhatalmazása a struktúra bevezetéséhez szükséges döntések és intézkedések meghozatalára.
- A társaság alapokmánya módosításának jóváhagyása az alábbiak szerint:
 - A 15.1. cikk módosítása az alábbiak szerint: „15.1. A társaságot egy 5 nem végrehajtó tagból álló igazgatótanács irányítja, akiket a részvényesek közgyűlése választ meg, állampolgárságtól függetlenül, 2 éves időtartamra, újraválaszthatósággal. Az igazgatók részvényesek is lehetnek. [...]”
 - A 16.2. cikk k) pontjának bevezetése az alábbiak szerint: „16.2. Az egyéb feladatok mellett az igazgatótanácsnak a következő alapvető hatáskörei vannak: [...] k) a társaság szintjén a működési modell végrehajtása és az ehhez szükséges valamennyi intézkedés meghozatala”.
 - A 16. cikk (2) bekezdésének l) pontja a következőképpen kerül beillesztésre: „16. 2 Az egyéb feladatokon túl az igazgatóságnak a következő alapvető hatáskörei vannak: [...] l) a csoportszinten meghatározott szervezeti mechanizmus végrehajtása a Romániai Regionális Szervezet (Cluster Romania) szintjén, valamint az ehhez szükséges valamennyi intézkedés meghozatala”.
 - A 17.5. cikk módosítása az alábbiak szerint: „17.5. Az igazgatók feladatkörét, hatáskörét, kötelezettségeit és kötelezettségvállalásait a törvény, az igazgatótanács határozata, valamint az igazgatók és a társaság között létrejött szerződések határozzák meg. Amennyiben vezetői feladatokat több igazgatóra ruháznak át, azok csak akkor jogosultak a társaságot harmadik felek előtt és a bíróság előtt képviselni, ha azok tekintetében, amelyeket az igazgatótanács határozata alapján és a társasággal kötött szerződéseknek megfelelően koordinálnak és irányítanak.”
 - A 18. cikk módosítása az alábbiak szerint: „A társaság vezérigazgatóját az igazgatótanács nevezi ki és menti fel. A vezérigazgató jogosult a társaságot harmadik felek előtt és a bíróság előtt képviselni az igazgatótanács határozata szerint, valamint a társasággal kötött szerződésnek megfelelően.”
 - A 21. cikk módosítása az alábbiak szerint: „A társaság személyzetének jogait és kötelezettségeit a társaság igazgatói határozzák meg a hatályos törvények és rendeletek szerint, vagy azok a személyek, akikre erre vonatkozóan hatáskört ruháztak át.
 - A társaság személyzetét a társaság igazgatói alkalmazzák, az igazgatótanács határozatával megállapított igazgatói feladatköröknek megfelelően és a társasággal kötött szerződéseknek megfelelően, vagy az erre vonatkozóan felhatalmazott személyzet.”

- A következő személy meghatalmazásának jóváhagyása:
Costea Ana-Maria román állampolgár, személyi igazolvány száma: ZS sorozat, 414257 (a marosvásárhelyi Lakosság-nyilvántartó Hivatal által 2025. január 27-én kiállítva), hogy teljesítse a törvényben előírt bármely és valamennyi eljárást, valamint

elvégezze az összes formalitást a közgyűlés határozatainak a Maros Megyei Cégbírósághoz történő benyújtása és az azzal kapcsolatos bejegyzések nyilvántartásba vétele érdekében, benyújtja és átvegye a dokumentumokat a társaság nevében, és képviselőként aláírja az ehhez szükséges összes dokumentumot, valamint képviselje a társaságot a Maros Megyei Cégbíróság előtt a fentiekkel kapcsolatban.

ii. A társaság rendes közgyűlésének napirendje:

- Kovács Bence igazgatósági tagságáról való lemondásának tudomásul vétele.
- Új igazgatósági tag kinevezése a megüresedett helyre.
- Az új tagok mandátumának jóváhagyása a jelenlegi tagok mandátumának lejáratáig, azaz 2028. április 26-ig.
- 3 (három) új igazgatósági tag kinevezésének jóváhagyása, az igazgatóságot ezentúl 5 nem végrehajtó tag alkotja, illetve a következő személyek kinevezésének jóváhagyása:
 - Gonda Imre magyar állampolgár kinevezése az igazgatótanács tagjává, 2 éves mandátumra, a részvényesi közgyűlés határozatával történő jóváhagyás napjától 2028. április 26-ig.
 - van der Heijden Marc Pieter Adrie holland állampolgár kinevezése az igazgatóság tagjává, 2 éves mandátumra, a részvényesi közgyűlés határozatának jóváhagyásától kezdve 2028. április 26-ig.
 - Halkó Tímea magyar állampolgár kinevezése az igazgatóság tagjává, 2 éves mandátumra, a közgyűlési határozat jóváhagyásának napjától kezdődően 2028. április 26-ig.

Az igazgatósági taggá javasolt személyek nevét, lakóhelyét és szakmai képezését tartalmazó lista a részvényesek rendelkezésére áll, amelyet azok megtekinthetnek és kiegészíthetnek.

- Az új igazgatósági tagok javadalmazásának jóváhagyása.
- A következő személy meghatalmazásának jóváhagyása:
Costea Ana-Maria román állampolgár, személyi igazolvány száma: ZS sorozat, 414257 (a marosvásárhelyi Lakosság-nyilvántartó Hivatal által 2025. január 27-én kiállítva), hogy teljesítse a törvényben előírt bármely és valamennyi eljárást, valamint elvégezze az összes formalitást a közgyűlés határozatainak a Maros Megyei Cégbírósághoz történő benyújtása és az azzal kapcsolatos bejegyzések nyilvántartásba vétele érdekében, benyújtja és átvegye a dokumentumokat a társaság nevében, és képviselőként aláírja az ehhez szükséges összes dokumentumot, valamint képviselje a társaságot a Maros Megyei Cégbíróság előtt a fentiekkel kapcsolatban.

EGYÉB – SZERVEZÉSI KÉRDÉSEK

A közgyűlésen való részvételre és szavazásra jogosult részvényesek tekintetében a referencianap 2026. augusztus 21.

A közgyűlés napirendjén szereplő pontokhoz kapcsolódó tájékoztató anyagok a részvényesek számára a társaság székhelyén tekinthetők meg a közgyűlési hívólevél közzétételének napjától 2026. szeptember 4-ig, 9 és 12 óra között. Felhívjuk figyelmüket, hogy munkaszüneti napokon és törvényes ünnepnapokon a társaság nyilvántartási irodái zárva tartanak. További információk a 0265-201238-as telefonszámon vagy az ana.costea@gedeon-richter.ro e-mail-címen kérhetők.

Kapcsolattartó személy: Costea Ana-Maria – jogtanácsos

A 31/1990. sz. társasági törvény 125. cikkének rendelkezései szerint – újraközölt, a későbbi módosításokkal és kiegészítésekkel – a részvényesek (jogi és természetes személyek) a közgyűlésen külön meghatalmazás alapján képviseltethetik magukat, amelyet a társaság székhelyén kell benyújtani, vagy – többek között e-mailben is – 2026. szeptember 4-ig el kell juttatni. Az ezen időpont után bejegyzett külön meghatalmazásokat nem veszik figyelembe.

A közgyűlésen való részvétel érdekében a részvényeseknek vagy a részvényesek képviselőinek legkésőbb 11 óráig meg kell jelenniük a fent említett közgyűlés időpontjában és helyszínén a jelenléti listára való felvétel céljából, és be kell mutatniuk személyazonosító okmányukat (személyi igazolvány a román állampolgárok számára, illetve útlevél a külföldi állampolgárok számára).

SZÉNÁSI ATTILA elnök

(az alapító okirat szerint felhatalmazva a közgyűlés összehívó okiratának aláírására)

ELVESZETT

ELVESZTETTEM Kiss Erzsébet Henrietta névre szóló mozgássérült utazási bérletem. Semmisnek nyilvánítom. (28738)

MEGEMLÉKEZÉS

Kegyelettel és fájó szívvel emlékezünk július 30-án a szeretett édesanyára, anyósra és nagymamára,

BARABÁS JULIANNÁRA
szül. Ráduly

halálának negyedik évfordulóján. Emlékét szívünkben őrizzuk. Nyugodjon békében!
Szerettei. (28728-I)

„Nem múlnak el, kik szívünkben élnek,
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.”
(Juhász Gyula: Consolatio)
Fájó szívvel emlékezünk halálának harmadik évfordulóján a nagyon szeretett, drága férjre, édesapára, nagytatára,
GYÖRBÍRÓ SÁNDORRA.
Szerettei. (28735)

„Mikor a lelkem roskadozva vittem,
Csöndesen és váratlanul
Átölelt az Isten.”

Nem telik el nap, hogy ne gondolnánk rád, kedves
BERCI TATA
(**ILLYÉS ALBERT**)!
18 éve őrizzuk emléked szeretettel és hálával.
A gyászoló család. (-I)

ELHALÁLOZÁS

Az 1959-ben érettségizett öreglányok nevében mély fájdalommal búcsúzunk az érettségi találkozők főszervezőjétől,
ö.zv. **FÁRR GYÖRGYNÉ**
SZABÓ ERZSÉBETTŐL (Bubi).
Nyugodjál békében! (-I)

Mély fájdalommal tudatjuk mindazokkal, akik ismerték és szerették, hogy
SIMONFI JÓZSEF-CSABA
életének 58. évében, 2026. július 28-án csendesen megpihent. Drága halottunktól 2026. július 31-én, pénteken 15 órakor veszünk végső búcsút a marosvásárhelyi központi városi temetőben, a Nyár utca 36. szám alatt.
Emlékét szeretettel és kegyelettel őrizzuk. Nyugodjon békében! A gyászoló család. (28737-I)

CityTV
MAROSVÁSÁRHELY

MAGYAR NYELVŰ ADÁS
KEDD, PÉNTEK 19:00 ÓRA

228-as
a **DIGI** hálózatban

A hirdetési rovatban megjelent
közlemények, reklámok tartalmáért
a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

VÁSÁROLUNK mezőgazdasági területet a következő falvakban: Mezőújfalu, Magyardellő, Oláhdellő, Mezőpete, Mezőszentmargita. Tel. 0744-793-460. (28703)

**MAGYAR
VILÁG**

CSÜTÖRTÖK 17⁵⁰

ETV
ERDÉLY TV